ÅRSRAPPORT 2020

VI BEHÖVER HJÄLPAS ÅT FÖR ATT BLI STARKARE TILLSAMMANS.

Preethi om sitt engagemang i RFSL - sid 9.

RFSL

FÖRORD

VI HAR FÅTT UPPLEVA ETT ÅR UTAN SOCIALA TRÄFFAR, GEMENSKAP OCH UTAN FYSISKA PRIDE.

Vilket speciellt och utmanande år vi har upplevt. Vem hade trott att vi skulle befinna oss mitt i en global pandemi? Länder stängs ner, sammankomster begränsas och det går inte att träffa nära och kära som vanligt. Själv har jag haft både möten med ministrar och möten i FN från mitt vardagsrum. Allting har fått ett nytt perspektiv.

Det är inte bara pandemin i sig som har varit en kris. Den har följts av en kris för mänskliga rättigheter och hbtqi-personers rättigheter. Vi vet att när krisen är framme så är det de allra mest utsatta som får betala det högsta priset. Vi har sett hur auktoritära regimer har utnyttjat pandemin för att försämra för hbtqi-personer, t.ex. utvecklingen i Polen med hbtqi-fria zoner och att Ungern dragit tillbaka transpersoners tidigare vunna rättigheter. I Sverige har vi sett hur viktiga delar av arbetet med hbtqi-personers rättigheter fått stå tillbaka. Regeringen meddelade redan 2018 att ny könstillhörighetslag skulle genomföras, men under pandemin har regeringen inte prioriterat detta arbete. Den lag som finns idag är från 1972 och varje dag den är på plats är en kränkning mot transpersoners integritet. Om Sverige vill vara en ledande aktör för hbtqi-personers mänskliga rättigheter så behöver regeringen införa en modern könstilhörighetslag i enlighet med mänskliga rättigheter.

En annan oroande utveckling vi ser i samhället är splittringen av feminismen. Det sprids en feminism med en syn där det ska vara accepterat att göra skillnad på kvinnor och kvinnor och där man menar att det är accepterat att utesluta transpersoner. RFSL tror inte på en exkluderande feminism. Vi tror på en intersektionell feminism där man ser hur flera maktordningar begränsar människors handlingsutrymmen, friheter och rättigheter. Det kommer vi att fortsätta kämpa för.

Vi har fått uppleva ett år utan sociala träffar, gemenskap och utan fysiska Pride runtom i Sverige och i världen. Vi har fått känna av den ofrivilliga ensamheten och se dess konsekvenser. Den styrka vi alltid har haft inom hbtqi-rörelsen är att vi har varandra, och även fast vi har hittat andra vägar att mötas under pandemin så tror jag att vi är många som längtar efter att kunna dansa tillsammans i Prideparader och ses på årsmöten och kongresser och diskutera framtidens hbtqi-politik. RFSL är stort och spretigt men samtidigt spetsigt. RFSL är tre personer i en styrelse i en avdelning och samtidigt en expert på mänskliga rättigheter inom FN-systemet. RFSL ska alltid befinna sig i framkant när det gäller hbtqi-personers mänskliga rättigheter.

Deidre Palacios, förbundsordförande

RFSL ÅRSRAPPORT 2020
REDAKTÖR: Lars Jonsson
BILDREDAKTÖR: Rebecka Ekholm
GRAFISK FORM: Pushing Buttons, pushingbuttons.se.
OMSLAGSFOTO: Rebecka Ekholm, avbildad är Preethi Huczkowski.
Foton ägs om inget annat anges av RFSL.

INNEHÅLL

5 RFSL som organisation

6 Medlems- och avdelningsarbete

9 ”En plats där man slipper förklara sig”

10 Asyl, migration & Newcomers

12 Antirasistiskt arbete

14 Seniorarbete

17 ”RFSL ringde upp!”

18 Transpersoners hälsa & rättigheter

20 Idrott

22 Grattis RFSL! – 70 år under 2020

25 Familjefrågor

28 Hivprevention

31 ”Det var ett väldigt svårt liv”

32 RFSL Stödmottagning

34 Internationellt arbete

36 ”Tiden för hbtqi-rättigheter i Ukraina är nu”

38 Utbildning

40 ”I det digitala rummet sätter sig alla längst fram”

42 Insamling

ORGANISATIONSSTRUKTUR

MEDLEMMAR – 2020: ca 5 000 st

AVDELNINGAR – 2020: 36 st

KONGRESS – en gång vartannat år

VALBEREDNING • FÖRBUNDSSTYRELSE • REVISORER

FÖRBUNDSKANSLI - ledningsgrupp och enheter

ENHETER:
NATIONELL • INTERNATIONELL • KOMMUNIKATION •
INSAMLING & ADMINISTRATION • EKONOMI • UTBILDNING

Förbundsordförande har under 2020 Deidre Palacios varit och vice förbundsordförande Frank Berglund. Foto: Elisabeth Ohlson Wallin.

RFSL SOM ORGANISATION

RFSL (Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter) finns och gör verksamhet runt om i hela landet och internationellt.

Kongressen, som hålls vartannat år, är RFSL:s högsta beslutande organ. Nästa kongress hålls hösten 2021. På kongressen samlas ombud från förbundets alla avdelningar och även från RFSL Ungdom, som är ett till RFSL knutet ungdomsförbund. Kongressen väljer RFSL:s förbundsstyrelse, som ansvarar för organisationens arbete mellan kongresserna. RFSL:s förbundskansli, med ca 50 anställda, arbetar på uppdrag av förbundsstyrelsen. Förbundsstyrelsen och förbundskansliet ansvarar för att genomföra verksamhet och påverkansarbete inom de frågeområden som kongressen beslutat att RFSL ska arbeta med. Särskilt fokus läggs på områden som av kongressen beslutats vara prioriterade. De områden som är prioriterade fram till kongressen 2021 är asyl och migration, familjefrågor, trans- och intersexfrågor och äldrefrågor.

Vid årsskiftet 2020/2021 hade RFSL 36 avdelningar och cirka 5 000 medlemmar. Fler än tio av RFSL:s avdelningar bedriver Newcomers-verksamhet (för asylsökande, papperslösa och nyanlända hbtqi-personer) och några avdelningar erbjuder särskild ungdoms- respektive seniorverksamhet.

Förbundskansliet är indelat i sex olika enheter under ledning av en verksamhetschef. Nuvarande verksamhetschef är **Pär Viktorsson Harrby**.

Förbundskansliet har ett brett uppdrag att arbeta med stöd och insatser till flera olika målgrupper: styrelse, avdelningar, medlemmar, hbtqi-community, asylsökande, brottsoffer, allmänhet, beslutsfattare, finansiärer, samarbetspartners, aktivister i andra länder, med flera. Förbundskansliet är ett kunskapscentrum i hbtqi-frågor som arbetar med ett stort antal frågor av varierande karaktär samt tar fram egenproducerat informations- och utbildningsmaterial till enskilda, företag, myndigheter och medlemmar. En betydande utbildningsverksamhet bedrivs genom det av RFSL helägda RFSL Media & Info AB, med både offentlig verksamhet, i form av myndigheter, kommuner och regioner, och företag som uppdragsgivare.

Förbundsstyrelsen leds av en förbundsordförande och en vice förbundsordförande. Sedan RFSL:s kongress 2019 är **Deidre Palacios** förbundsordförande. Förbundsstyrelsens uppdrag består av:

- att verka för förbundets långsiktiga utveckling och ekonomiska stabilitet,
- att hålla kontakt med avdelningar och hbtqi-community i övrigt,
- att fatta beslut om sådant som har att göra med verksamhetens mål och inriktning, och
- att beakta strategiska, ideologiska och för förbundet principiella frågor.

MEDLEMS- OCH AVDELNINGSARBETE

Skellefteå Pride 2020.

Genom att ge stöd till RFSL:s 36 avdelningar verkar RFSL för att öka hållbarheten i såväl aktivism som arrangemang. Målsättningen är att stärka och utveckla RFSL:s avdelningar. Avdelningsstödet är en av de delar av RFSL:s verksamhet som finansieras av ett organisationsbidrag som RFSL erhåller från myndigheten MUCF.

Av den bidragspott som delas mellan RFSL och andra hbtqi-organisationer erhöll RFSL under 2020 4,7 miljoner i organisationsbidrag. Bidraget baseras på dels antalet avdelningar och dels antalet medlemmar.

RFSL har under 2020 genomfört ett byte av medlemssystem till en ny leverantör (Salesforce) av CRM-system. Det nya systemet kommer öka möjligheten till engagemang från medlemmar och sänka tröskeln för att bli medlem. Förbundets avdelningsstöd har under 2020, på grund av coronapandemin, fokuserat på att skapa möjligheter för avdelningarna att träffas och utbyta erfarenheter digitalt. Under hösten infördes månatliga digitala ordförandeträffar, för ordförande, styrelseledamöter och anställda i RFSL-avdelningar, som gav avdelningarna ett forum för att samtala om sin situation, utbyta erfarenheter och bli informerade av förbundet. En inplanerad höstkonferens hölls istället i ett digitalt format, RFSL Digital Forum 2020, som kunde kunskapsstärka avdelningarna inom efterfrågade områden. Avdelningsstöd från RFSL-personal genomfördes från mars 2020 enbart digitalt, eftersom pandemin

inte tillät några fysiska avdelningsbesök under resten av året. De flesta RFSL-avdelningar hann genomföra fysiska årsmöten innan pandemin medförde att det blev svårt eller omöjligt att samlas till möte med många personer i samma lokal. Några avdelningar ställde dock om till att hålla digitalt årsmöte och andra sköt upp årsmötet till sommaren för att kunna hålla det utomhus. Avdelningarnas verksamhet i övrigt ställdes om till att bli coronasäkrad, med avstånd under aktiviteter, tydlig information om förhållningsregler och tillgång till handsprit.

En långsiktig process kallad Framtidsprocessen har under året startats upp av förbundskansliet med avdelningarna involverade. Bakgrunden är att RFSL:s kongress 2019 beslutade om en process för att gemensamt utforska vart RFSL och hbtqi-rörelsen är på väg och vad vi vill åstadkomma framöver. En långsiktig vision och strategi ska presenteras för beslut på RFSL:s kongress 2021. Representanter från avdelningarna deltog under hösten 2020 i digitala workshops kring Framtidsprocessen. En enkät togs också fram och spreds till bl.a. RFSL-aktiva med frågor kring vad man som förtroendevald eller medlem önskar RFSL arbetar med och ska ha för efterfrågad roll.

PROJEKT SOM UNDER 2020 BEDRIVITS

ERASMUS+

Syftet är att kapacitetsstärka engagerade och anställda inom RFSL, vilket sker genom internationella utbildningar och utbyten, för att bättre nå organisationens mål. Då aktiviteterna sker i andra EU-länder har de på grund av coronapandemin varit svåra för RFSL att medverka i under 2020.

FINANSIÄR: EU VIA SVENSKA HÖGSKOLERÅDET.

BEHOV SOM RFSL:S MEDLEMS- OCH AVDELNINGSARBETE SVARAR MOT

RFSL:s medlemmar har ett behov av att kunna erbjudas trygga och inkluderande verksamheter och förbundets avdelningsarbete har som roll att understödja avdelningarna att erbjuda detta. Att RFSL är en målgruppsdriven organisation, med personer ur målgruppen som driver avdelningarna, innebär att det i vissa fall är personer som själva har mycket behov av stöd som är mest aktiva. För att ta tillvara på styrkan i detta och undvika att det leder till konflikter behöver avdelningarna mycket stöd. Den personliga insatsen i engagemanget och känslan av tillhörighet i RFSL är ofta hög, eftersom det är en så central del i aktivisters liv och identitet. Ett grundläggande behov av stöd till förtroendevalda på avdelningsnivå finns också kring att följa och upprätthålla en nödvändig och välfungerande föreningsdemokrati.

STYRKOR OCH UTMANINGAR MED RFSL:S MEDLEMS- OCH AVDELNINGSARBETE

Det stöd avdelningsarbetet erbjuder är anpassat efter varje enskild avdelnings behov. Detta coachande för- ❯❯

Kubb-spel med Newcomers Sjuhärad, maj 2020.

hållningssätt hjälper aktiva att hitta sina egna styrkor och ger dem verktyg att på sikt kunna hantera svåra situationer och utmaningar på egen hand och skapa ett mer hållbart engagemang. Ett fokus i avdelningsarbetet är också att ge stöd till att utveckla hållbara och relevanta verksamheter lokalt.

En utmaning är att RFSL:s arbete på nationell nivå inte är tillräckligt synligt i avdelningarna. RFSL behöver vidare bli bättre på att fånga upp engagerade personer i avdelningarna. Ett sätt att främja engagemanget är att jobba mer i medlemsnätverk.

HUR CORONAPANDEMIN PÅVERKADE

En omfattande omställning har behövt genomföras i avdelningsarbetet för att kunna erbjuda ett likvärdigt stöd digitalt till avdelningarna. Digitala mötesformer har utvecklats som kan ersätta såväl konferenser som möten på plats.

Skellefteå Pride 2020. Foto: Filip Ershag.

Ivan föreläser om situationen i Uganda under Ulricehamn Pride. Foto: Stina Nilss.

RESULTAT UNDER 2020

› Årsmöten i 24 av RFSL:s avdelningar besöktes, fysiskt eller digitalt, och ett flertal korta styrelseutbildningar hölls i anslutning till årsmöten. Därutöver hölls ett antal fristående digitala styrelseutbildningar och utbildningar i att sköta en avdelnings hemsida.

› RFSL Digital Forum 2020, som genomfördes under hösten, innehöll 38 programpunkter på Google Hangout, Zoom och Facebook live.

› Det avdelningsstöd förbundet ger genom en särskild e-post gav stöd i 185 olika ärenden.

› Ett avdelningsbrev, med information till RFSL:s förtroendevalda och anställda i hela landet, skickades ut 12 gånger.

› En ny Facebookgrupp för aktiva och medlemmar, RFSL Aktivist - Javisst, startades för att skapa en bättre digital sammanhållning.

› RFSL:s avdelningsfond, som avdelningar kan söka bidrag från till medlemsutvecklande verksamheter, delade ut 80 000 kr till fem avdelningar.

TEXT & FOTO: REBECKA EKHOLM

EN PLATS DÄR MAN SLIPPER FÖRKLARA SIG

Preethi Huczkowski är kassör i RFSL Jämtland/ Härjedalen. Hen växte upp i en liten by strax utanför Östersund och är numera en lokal queerprofil och entreprenör.

För Preethi är det full fart framåt som gäller, men resan hit har inte alltid varit lätt. Under uppväxten trodde Preethi att hen inte kunde få kärlekskänslor för andra. Åtminstone inte samma känslor som hens vänner verkade känna. Kompisarna blev kära, ihop och hjärtekrossade. På en anslagstavla i skolan satt en lapp med

information om RFSL:s avdelning. Preethi hade funderat kring sin sexualitet och tänkte - kanske är RFSL ett ställe där hen kan hitta kärleken? Eller kanske bara en plats att förstå sina känslor lite mer, utan att konstant behöva parera samhällets cis- och heteronormer.

–Man pratar om att vara 'enda bögen i byn', att det kan bli en väldigt jobbig resa och att många kanske flyttar därifrån. Om man stannar måste man ofta vända det till att bli den 'bästa bögen i byn'. Man måste överprestera för att bli omtyckt, säger Preethi.

Preethi berättar att det har varit hjälpsamt att vara rak, tydlig och att ta på sig rollen som den som outtröttligt förklarar för de som ifrågasätter eller undrar.

–Jag är den jag är och säger som det är, men det kan såklart göra en mer sårbar också.

Den lokala RFSL-avdelningen blir en plats där Preethi slipper förklara sig hela tiden, men ger hen även utlopp för sin kreativitet och sitt driv. Det som började med ett personligt sökande gick snabbt över till förtroendeuppdrag och arrangerande av olika aktiviteter i avdelningen.

Idag har Preethi varit engagerad i RFSL i över 20 år. Det är en erfarenhet som varit viktig under 2020 - ett år som innebar många utmaningar på grund av pandemin. Trots det har ingenting pausats, vilket Preethi är väldigt glad för. RFSL Jämtland/Härjedalen har arrangerat picknick, regnbågscafé, digitala möten och Östersund Staaren Pride.

– Just Pride är vi otroligt stolta över. Vi visste egentligen ingenting om det digitala då vi drog igång. Vi gjorde allt själva. Det var ett resultat av ett fantastiskt samarbete mellan alla engagerade.

Preethis guldkorn från den digitala festivalen är en filmad reportageserie i fyra delar, som gjordes för att lyfta och porträttera hela regionen, inte bara Östersund. Den går att se på www.ostersundpride.se.

– Vi fick fram något som vi saknat i media - queera berättelser som har ett lands- och glesbygdsperspektiv.

I regionen ser Preethi hur företag och organisationer engagerar sig allt mer i frågor som rör hbtqi, bland annat genom certifieringar och genom att stötta evenemang. Samarbeten är viktiga och har varit nyckeln till att arrangemang blev så lyckade som de faktiskt blev under året som gått, menar Preethi.

– Ofta känner man sig ganska ensam i sin aktivism och det kan bli svårt att dra igång saker. Jag tror verkligen på nätverkande, också mellan olika RFSL-avdelningar. Vi har ungefär samma utmaningar, och samma lösningar, men vi behöver hjälpas åt för att bli starkare tillsammans.

ASYL, MIGRATION & NEWCOMERS

RFSL:s arbete med asyl och migration består av tre olika delar:

- **juridiskt asylarbete,**
- **påverkansarbete i asylfrågor, och**
- **RFSL Newcomers.**

Juridiskt asylarbete utförs av en asylrättsjurist som huvudsakligen arbetar med enskilda asylärenden, rådgivning och utbildning. Asylrättsjuristen kan fungera som offentligt biträde för asylsökande. Stödet innebär framför allt att företräda enskilda i asylprocessen vid Migrationsverket och migrationsdomstolarna. RFSL:s sakkunnige i asyl- och migrationsfrågor har varit rådgivare i ett antal asylärenden samt en person är även arvoderad för att kunna fungera som juridiskt ombud till asylsökande hbtqi-personer.

Påverkansarbetet består bland annat av att skriva remissvar inom det asyl- och migrationspolitiska lagstiftningsområdet i fall där RFSL är remissinstans, uppmärksamma hbtqi-flyktingars situation, väcka opinion och driva ett påverkansarbete gentemot lagstiftare. Ett fokus under 2020 har varit arbete för att påverka och väcka opinion kring de förslag till en mer restriktiv migrationslagstiftning som lades fram av den parlamentariska Migrationskommittén.

Newcomers är RFSL:s nationella nätverk för och med asylsökande och papperslösa hbtqi-personer och finns på ett tiotal orter runt om i landet. Inom Newcomers kan deltagare dela erfarenheter, knyta kontakter och få värdefull information om det svenska samhället. De lokala grupperna kan erbjuda både sociala mötesplatser och stödverksamhet.

Arbetet med att företräda asylsökande kan delvis finansieras genom den ersättning staten ger till offentliga biträden. Newcomers grupper finansieras i viss utsträckning av medel för insatser för asylsökande som fördelas av landets länsstyrelser.

ARBETE SOM UNDER 2020 BEDRIVITS

- Rapporten *Avslagsmotiveringar i hbtqi-asylärenden*, som är den största rättsutredningen hittills i Sverige om migrationsmyndigheternas bedömningar i hbtqi-asylärenden, publicerades under hösten. Utredningen har gett både juridiska och politiska avtryck i form av ett påbörjat förbättringsarbete hos migrationsmyndigheterna och uppmärksammande av utredningens slutsatser i riksdagen av ledamöter.
- En asylpodcast riktad till asylsökande hbtqi-personer lanserades.

BEHOV SOM RFSL:S ARBETE MED ASYL OCH MIGRATION SVARAR MOT

En avgörande del av den juridiska specialistkompetens som finns inom hbtqi-asylrätten i Sverige består av den kompetens RFSL kan erbjuda. RFSL svarar mot ett omfattande behov av hbtqi-specialiserade

offentliga biträden och ombud i hbtqi-asylärenden. Därutöver förmedlar RFSL kunskaper till många olika delar av samhället om asylskälen sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck, som höjer kompetensen hos olika samhällsaktörer som möter asylsökande och papperslösa hbtqi-personer. Asylsökande, papperslösa, andra nyanlända, RFSL-avdelningar, Newcomers, jurister, advokater, organisationer och myndighetspersoner är några av de som hör av sig till RFSL för juridisk rådgivning. Det asyljuridiska arbetet påverkar väldigt många enskilda hbtqi-asylsökandes och papperslösas livssituation.

BEHOV SOM RFSL:S ARBETE MED NEWCOMERS SVARAR MOT

Newcomers är ett unikt nätverk där målgruppen själva är med och skapar verksamheten tillsammans med lokala samordnare. Verksamheten uppfyller ett behov av att vara ett tryggt sammanhang och att kunna känna mer makt över sin egen situation. Förutom att erbjuda social gemenskap och förmedla såväl juridisk rådgivning som professionellt terapeutiskt stöd fungerar Newcomers även opinionsbildande. Den information om det svenska samhället som förmedlas spelar en betydande roll för asylsökande som inte alltid får rätt stöd och information vid ankomsten till Sverige.

RESULTAT UNDER 2020

› RFSL har givit individuell juridisk rådgivning till eller bistått flera hundra enskilda hbtqi-asylsökande och papperslösa.

› Den rättsutredning, *Avslagsmotiveringar i hbtqi-asylärenden*, som lanserades fyller en stor kunskapslucka inom hbtqi-asylrättsområdet gällande migrationsmyndigheternas utredning, prövning och bedömning av hbtqi-asylskäl. Den har spridits till samtliga migrationsdomstolar och asylprövningsenheter hos Migrationsverket, till politiker och till hundratals enskilda domare, beslutsfattare och utredare hos migrationsmyndigheterna. Ett resultat som kan förväntas av arbetet är ökade resurser till migrationsmyndigheterna för att förbättra rättssäkerheten i hbtqi-asylärenden.

› Den asylpodcast som lanserades riktad direkt till målgruppen asylsökande och papperslösa hbtqi-personer har haft sammanlagt drygt 3 200 lyssningar.

Newcomers i en Prideparad

STYRKOR OCH UTMANINGAR MED ARBETET MED ASYL/MIGRATION OCH NEWCOMERS

Styrkan med RFSL:s asylarbete är att det består av en kedja av flera olika delar som samspelar: en juridisk representation som kan vara livsavgörande för enskilda asylsökande och papperslösa, ett utbildningsarbete som kunskapshöjer olika aktörer som möter asylsökande, politiskt påverkansarbete samt en trygg identitetsstärkande mötesplats i form av Newcomers. En stor utmaning är finansieringen av verksamheten, såväl den del som handlar om att företräda enskilda i asylprocessen som den del som utgör Newcomers. För det asyljuridiska arbetet har den enskilt största utmaningen varit förändrade förutsättningar att driva hbtqi-asylärenden på ett framgångsrikt sätt. Detta beror på den stora rättsosäkerhet som präglar migrationsmyndigheternas hantering av ärendena. Beslutsbedömningarna är inte enhetliga och ofta felaktiga och otillåtna avslagsmotiveringar tillämpas systematiskt för att avslå och utvisa hbtqi-asylsökande.

HUR CORONAPANDEMIN PÅVERKADE

Det asyljuridiska arbetet har digitaliserats i större utsträckning än tidigare. Utbildningar, konferenser, möten, med mera, har genomförts digitalt, vilket ofta inneburit en ökad tillgänglighet. Newcomers aktiviteter har också i högre grad blivit digitala, vilket tyvärr fört med sig att inte alla i gruppen längre haft möjlighet delta då det saknas förutsättningar eller teknik.

ANTIRASISTISKT ARBETE

Att RFSL är en antirasistisk organisation är något som, sedan 2018, slås fast i förbundets stadgar. RFSL bedriver främst internt, men även mer utåtriktat, arbete för att motverka rasistiska föreställningar. Inom RFSL finns ett antirasistiskt medlemsnätverk.

PROJEKT SOM UNDER 2020 BEDRIVITS

PROJEKT Q – ÖVERLEVNADSSTRATEGIER OCH VERKTYG FÖR ATT HANTERA RASISM I VARDAGEN.
Projektet har varit en fortsättning av det tidigare projektet Hbtqi-personers erfarenheter av rasism, som bedrevs 2018-2019. Projekt Q syftar dels till kunskapshöjning kring rasistiska föreställningar och dels till att stärka målgruppen hbtqi-personer med erfarenhet av rasism, med fokus på att ta fram nya metoder och verktyg att arbeta antirasistiskt. Det har skett bl.a. genom produktion av av en ny säsong av den redan etablerade podcasten Q-Studion. Projektet pågick fram till den 31 december 2020.
FINANSIÄR: MUCF.

BEHOV SOM RFSL:S ANTIRASISTISKA ARBETE SVARAR MOT

Många medlemmar inom RFSL har erfarenhet av att bli utsatta för rasism, även inom hbtqi-samhället och i samband med RFSL-aktiviteter. RFSL har ett behov av att vara en trygg mötesplats som

välkomnar och inkluderar alla som söker sig till organisationen. Rasifierade personer upplever sig dock långt ifrån alltid sedda eller välkomna. RFSL:s antirasistiska arbete strävar efter att skapa en organisationsstruktur där medvetenheten om rasism är hög och där ett antirasistiskt arbetssätt är en pågående process för utökad synlighet och representation av rasifierade personer. Att hbtqi-personer som utsätts för rasism får kunskap och verktyg att hantera rasism är ett annat identifierat behov.

STYRKOR OCH UTMANINGAR MED RFSL:S ANTIRASISTISKA ARBETE

Genom podden Q-Studion har hbtqi-personers erfarenheter av rasism lyfts på ett nyskapande och mångfacetterat sätt. Arbete med podden och annat arbete har skett i nära kontakt med engagerade medlemmar och aktivister inom hbtqi- och den antirasistiska rörelsen. Under 2020 har den ökade uppmärksamheten globalt kring rasism, med omskakande våldsbrott från ordningsmaktens sida mot svarta i USA och den massrörelse Black Lives Matter utgör som ett svar på detta, berört även den svenska hbtqi-rörelsen och RFSL har uttalat sig i solidaritet med Black Lives Matter. Att frågorna befunnit sig i ett globalt fokus har ökat medvetenheten bland RFSL-företrädare om vikten av ett antirasistiskt arbete på alla nivåer. I ett arbete som handlar om att synliggöra och förändra maktfördelning så uppstår motstånd och friktion, både medvetet och omedvetet. Det har märkts i arbetet med Projekt Q, både inom projektgruppen och inom organisationen. Detta har hanterats genom att synliggöra friktionen och genom att föra en öppen diskussion.

I januari 2020 genomfördes en nationell träff i RFSL:s antirasistiska medlemsnätverk.

HUR CORONAPANDEMIN PÅVERKADE

En omställning gjordes till att hålla digitala utbildningar och träffar. Detta gjorde att tidsplanen för Projekt Q blev förskjuten och att projektet beviljades en förlängd projektperiod. De tidigare arrangerade fysiska träffarna hade fler deltagare än vad de digitala har haft, vilket beror på att det varit svårare att intressera aktiva inom RFSL.s avdelningar för de digitala alternativen.

RESULTAT UNDER 2020

Tack vare Projekt Q finns inom RFSL nu:

› Utbildningar och metodmaterial för RFSL:s personal och avdelningsaktiva.

› Ett antirasistiskt medlemsnätverk och ett externt antirasistiskt nätverk med andra civilsamhällesorganisationer.

› Ett pågående arbete med antirasistiska arbetssätt på RFSL:s förbundskansli.

VIDARE HAR:

› Podden Q-Studion, säsong 1 och 2, sammanlagt haft över 22 000 lyssningar.

› Underlag för en digital utbildning om antirasism tagits fram som är tänkt att erbjudas av RFSL.

› En nationell träff, i januari, genomförts för medlemmar i det antirasistiska medlemsnätverket, med totalt 30 deltagare.

› En extern nätverksträff genomförts med inbjudna representanter från civilsamhället, där personer från tolv olika organisationer möttes.

› 42 personer från RFSL:s avdelningar deltagit i utbildningar och workshops om antirasism.

SENIORARBETE

Seniorfrågor är, utifrån ett beslut på RFSL:s förra kongress, ett prioriterat område för RFSL. RFSL har därmed gjort ett åtagande att jobba mer aktivt för att förbättra äldre hbtqi-personers situation.

På nationell nivå finns ett medlemsnätverk för seniorfrågor inom RFSL och inom sju avdelningar finns det seniorgrupper. Det finns även ett seniorteam med representanter från de olika seniorgrupperna inom RFSL. Teamet deltar aktivt i arrangerande av aktiviteter och i informationsinsatser till förbundets äldre medlemmar. Vidare bedrivs det en aktiv samverkan med externa aktörer och experter inom området äldre hbtqi-personers levnadsvillkor.

PROJEKT SOM UNDER 2020 BEDRIVITS

SENIORPROJEKTET

Syftet med projektet, som startades upp under 2019, är att engagera fler äldre inom RFSL och att synliggöra hbtqi-seniorers erfarenheter. Projektet har bl.a. möjliggjort påbörjande av ett arbete med att skapa fler mötesplatser för äldre medlemmar både lokalt och nationellt. Genom projektet har avdelningar erbjudits finansiering för att bedriva verksamhet för seniorer. Möjligheten har utnyttjats av RFSL Göteborg och RFSL Sjuhärad. Under 2020 tillkom projektmedel på ytterligare 2,8 miljoner för att bedriva projektet vidare.

FINANSIÄR: SOCIALSTYRELSEN.

SENIORARBETET HAR INNEHÅLLIT

- Digitala aktiviteter i form av bl.a. föreläsningar, seniorkafé och en bokcirkel online
- En insats där alla RFSL:s medlemmar över 60 år har ringts upp och tillfrågats vad de tycker att RFSL bör göra för äldre hbtqi-personer.
- Framtagande av tre nummer av tidningen Seniorbladet (de två första enbart digitalt och det tredje i tryckt form), som behandlat teman relevanta för hbtqi-seniorer. Senioraktivister har deltagit som skribenter och i det redaktionella arbetet.
- Ett vänmatchningsprogram.
- Produktion av Sveriges första podd för hbtqi-seniorer, Salong Senior.
- En nätverksträff, som hölls i maj 2020, där forskare på området och medlemmar i seniornätverket lade grund för fortsatta samarbeten.

BEHOV SOM RFSL:S ENIORARBETE SVARAR MOT

Vid starten av Seniorprojektet genomförde RFSL en kartläggning, i form av en enkät, som tyder på att det finns en särskild utsatthet för ofrivillig ensamhet bland hbtqi-personer över 60 år, jämfört med det nationella genomsnittet i åldersgruppen. Bidragande faktorer är att man inte är öppen med sin sexuella läggning eller könsidentitet och att man inte har så mycket kontakt med andra hbtqi-personer.

Befintlig forskning visar att äldre hbtqi-personer ofta bär på en oro inför åldrandet och ett eventuellt ökat vårdbehov. En sådan oro är vanlig hos de flesta äldre, men för hbtqi-gruppen finns en extra utsatthet eftersom man oroar sig för vilket bemötande man kommer att få och för om man kommer våga och kunna vara öppen. Denna oro beror delvis på tidigare negativa upplevelser från mötet med vården, men även på att hbtqi-personer i denna generation har levt i en tid då förtrycket mot hbtqi-personer var institutionaliserat.

Bland de långsiktiga målen för RFSL:s äldrearbete, i syfte att samhället ska tillgodose behov som finns, kan nämnas:

- Fler trygga mötesplatser för äldre hbtqi-personer runt om i Sverige.
- Ökad kompetens kring bemötande och ökad kunskap om äldre hbtqi-personers levnadsvillkor och behov hos vård- och omsorgspersonal.
- Ökad samverkan mellan RFSL och organisationer inom det civila samhället som arbetar med och för äldre, t.ex. pensionärsorganisationer.

STYRKOR OCH UTMANINGAR MED RFSL:S SENIORARBETE

Förankringen genom seniorteamet har varit avgörande för att framgångsrikt kunna mobilisera seniorgruppen inom RFSL. Medlemsgruppernas lokala förankring och förtroende har också varit oumbärlig för att uppnå god uppslutning till aktiviteter. De kontakter som etablerades genom den rundringning som genomfördes har också varit viktiga för att fånga upp önskemål och erfarenheter.

Avdelningarna spelade en central roll i Seniorprojektets ursprungliga utformning. Tanken var att man på lokal nivå skulle bedriva seniorgrupper och därmed mobilisera medlemmar över 60 för att skapa kontaktytor och mötesplatser för att främja gemenskap och motverka ofrivillig ensamhet. De restriktioner som coronapandemin medfört innebar att det blev mycket svårt för avdelningarna att göra detta. Några har setts utomhus och hållit avstånd, men det har varit problematiskt att uppmana personer ur en riskgrupp att ses fysiskt.

HUR CORONAPANDEMIN PÅVERKADE

85 procent av de RFSL-medlemmar över 60 år som det genomfördes telefonsamtal med under året uppgav att coronapandemin påverkade deras sociala liv. Vilket innebär att de tillfrågade tvingats leva ett mer begränsat liv med färre sociala kontakter och att många även saknar fysisk närhet. Pandemin försvårade RFSL:s arbete med att erbjuda sociala mötesplatser för äldre hbtqi-personer. De digitala mötesplatser som kunde erbjudas som alternativ upplevdes av många inte som ett alternativ, delvis på grund av ovana att hantera digitala verktyg.

RESULTAT UNDER 2020

› Småskaliga digitala mötesplatser skapades under en tid då coronapandemin innebar risk för ökad ensamhet bland äldre personer.

› Det nummer av Seniorbladet, av de tre nummer som togs fram, som kunde tryckas nådde ut till 1 800 hbtqi-seniorer. Förutom tidningen lanserades även en podd för hbtqi-seniorer.

› I rundringning till medlemmar i RFSL över 60 år genomfördes telefonsamtal med 336 medlemmar.

Salong Senior, Sveriges första podd för hbtqi-seniorer, finns att lyssna på rfsl.se/verksamhet och på Spotify.

TEXT: VANJA BRAATHEN

RFSL RINGDE UPP!

En satsning som gjorts inom RFSL:s seniorprojekt är att ringa runt till alla RFSL-medlemmar över 60 år. Även personer över 60 som nyligen varit medlemmar har ringts upp. De som ringt upp är Pom Sandhagen, Ingo Andersson och Jo Tengblad, alla med tidigare erfarenhet av att arbeta med äldrefrågor inom RFSL.

Varför har rundringningen genomförts?

Jo Tengblad

Jo: –Det handlar om att ha kontakt med de äldre medlemmarna, som inte är så representerade i organisationen just nu. De aktiva på olika nivåer är ofta yngre eller medelålders.

Pom: – Det handlar också om att ringa och kolla läget med våra äldre medlemmar och höra hur de har det under coronapandemin. Vi vill värna om vår relation med medlemmarna, ta reda på vad de vill ha av RFSL och vilka frågor de tycker att RFSL ska driva.

Vad har ni fått för reaktioner när ni har ringt?

Ingo: – Jag har nästan bara fått positiva reaktioner. Folk har tagit sig tid att svara.

Pom Sandhagen

Pom: – Flera har sagt att det känns bra att någon ringer, även om de inte upplever sig som isolerade.

Jo: – Jag har fått höra intressanta och målande anekdoter från RFSL:s tidiga dagar. Det är imponerande att höra om allt engagemang som fanns. Det finns mycket att lära från den perioden.

Pom: – Många vill dela med sig av sina erfarenheter av att ha varit aktiv i RFSL på 70-, 80- och 90-talen. Någon berättade till exempel om när RFSL gick från att vara rätt stängt, och var en av dem som var med och "öppnade upp gardinerna".

Hur verkar RFSL:s äldre medlemmar ha det under coronapandemin?

Jo: – Ordet inställt är väldigt frekvent förekommande. Det är ju inget unikt för vårt community, men vi vet att sociala sammanhang som är kopplade till RFSL är extra viktiga eftersom det kan vara det enda sammanhang där man som hbtqi-person är norm. Många säger att det var för att vara bland likasinnade som de gick med i RFSL.

Ingo: – Corona har inneburit så mycket begränsningar och man blir isolerad. En stor del av våra äldre medlemmar är aktiva inom olika områden och har ett stort samhällsengagemang. Många tycker att det är tråkigt med det digitala, det blir inte samma sak.

Vad är det för önskemål som framförs?

Pom: – Många önskar att det ska finnas något eget för seniorer i deras RFSL-avdelning. De drar sig ibland för att gå på saker för de vill inte vara den enda som är äldre bland alla unga.

Ingo Andersson

Ingo: – Många som jag ringt till är aktiva i det seniorprojekt som vi har här i Malmö, där jag bor. De har massor av förslag på vad de vill göra när covid är över. Det finns ett stort mått av solidaritet med RFSL. Många har varit medlemmar i kanske 30 år. De har sett det som en del av den politiska kampen att vara medlem.

Jo: – Ett önskemål är att RFSL ska jobba för fler trygga äldreboenden för hbtqi-personer. Många säger att de vill ha möjlighet att bo så när de blir äldre.

SOCIALSTYRELSEN BESLUTADE UNDER 2020 ATT DEN KÖNS-BEKRÄFTANDE VÅRDEN SKA BLI SÅ KALLAD NATIONELL HÖGSPECIALISERAD VÅRD.

TRANSPERSONERS HÄLSA & RÄTTIGHETER

Transpersoners hälsa och rättigheter genomsyrar flera av RFSL:s projekt, verksamheter och kampanjer. I arbetet med transfrågor finns en anställd sakkunnig.

Allra mest fokus på transfrågor har verksamheten Transformering, som drivs tillsammans med RFSL Ungdom. Denna stödfunktion ger stöd och information till transpersoner i alla åldrar och till personer som funderar kring könsidentitet, närstående samt yrkesverksamma. Arbetet bedrivs genom hemsidan transformering.se, e-post och dialog med exempelvis flera könsdysforiteam inom vården och med myndigheter. Ett pågående arbete specifikt med suicidprevention och att förebygga psykisk ohälsa handlar dels om att kunskapsstärka inom RFSL och dels om att samverka med andra aktörer. Genom verksamhetsbidrag för suicidprevention från Folkhälsomyndigheten ges RFSL förutsättningar att ge transpersoner tillgång till stöd och information som främjar psykisk hälsa samt att arbeta med att förebygga psykisk ohälsa, suicidtankar och suicidförsök. Förutom det ordinarie verksamhetsbidraget, som bl.a. finansierar Transformering, har RFSL under 2020 för detta arbete även tagit del av tilläggsmedel som har samband med coronapandemin.

RFSL bedriver ett omfattande påverkansarbete kring transpersoners hälsa och rättigheter. Politiskt har en reformerad könstillhörighetslag varit i fokus. RFSL har under året träffat en lång rad politiker i frågan. Ett syfte har varit att öka kunskaperna om varför en reformerad lagstiftning, där ändring av juridiskt kön skulle förändras till en enkel administrativ process och tillgången till vård vid könsdysfori förenklas, är så viktig för att förbättra transpersoners livssituation. Socialstyrelsen beslutade under året att den könsbekräftande vården ska bli s.k. nationell högspecialiserad vård. RFSL skrev ett remissvar där de problem som finns med vården idag och hur de måste lösas lyftes fram.

BEHOV SOM ARBETET MED TRANSPERSONERS HÄLSA OCH RÄTTIGHETER SVARAR MOT

Många transpersoner, personer som funderar kring könsidentitet samt närstående har behov av kunskap och ett kunnigt och kompetent bemötande. Transpersoner som grupp har en förhöjd andel psykisk ohälsa och suicidtankar. Det är även vanligare att transpersoner dör i suicid jämfört med cispersoner. Stödfunktionen Transformering fungerar som ett komplement till andra aktörer i att förebygga och bemöta psykisk

ohälsa. På lagstiftningsplanet finns behov av en ny könstillhörighetslag som bättre tillgodoser transpersoners mänskliga rättigheter. Transpersoner ska inte först behöva uppsöka vården för att få sitt juridiska kön erkänt av staten. RFSL har även lyft frågan om ett tredje juridiskt kön, vilket också är en viktig reform för transpersoners rättigheter.

STYRKOR OCH UTMANINGAR MED RFSL:S ARBETE MED TRANSPERSONERS HÄLSA OCH RÄTTIGHETER

RFSL har mångårig erfarenhet av arbete med frågor som rör transpersoners hälsa och rättigheter. Det avspeglas i stort förtroendekapital, upparbetade kanaler för samverkan och direktkontakt med målgruppen. För det suicidpreventiva arbetet specifikt är kunskaperna om hbtqi-personers särskilda sårbarhet och minoritetsstress och om hälsofrämjande faktorer en styrka. Transformering är idag en etablerad och betrodd verksamhet som många hittar fram till trots att det saknas medel till mer omfattande marknadsföring.

Bland utmaningar märks väntetiderna inom vården för målgruppen, både när det gäller könsbekräftande vård och till psykiatrin. Dessa väntetider har förlängts under coronapandemin. En stor utmaning är också att transpersoners mänskliga rättigheter och värde ifrågasätts i den offentliga debatten av olika debattörer, vilket försvårar främjandet av psykisk hälsa bland transpersoner och tar resurser i anspråk att bemöta.

HUR CORONAPANDEMIN PÅVERKADE

Mängden e-post till Transformering ökade med 46 procent jämfört med föregående år, vilket har en trolig koppling till pandemin. Andelen mejl som rör temat ensamhet har fördubblats. Utbildningar och samverkansmöten med t.ex. könsdysforiteam har hållits digitalt istället för fysiskt. De ökade väntetiderna inom vården för transpersoner är en direkt följd av prioriteringar inom regionerna under coronapandemin. Att även vårdpersonal inom transvården drabbats av sjukdomen spelar in, vilket synliggör sårbarheten i att det finns få professionella inom vården med denna kompetens.

RESULTAT UNDER 2020

› 1 145 mejl togs emot till Transformerings stöd- och infomejl. Omkring 30 procent av mejlen från transpersoner handlade om psykisk ohälsa och 8 procent suicidtankar. Hela 1 747 olika hänvisningar gjordes till relevanta aktörer.

› Två första hjälpen till psykisk hälsa-utbildningar (MHFA), där suicidprevention ingår, hölls för anställda och aktiva inom RFSL, med sammanlagt 13 deltagare. Utöver det hölls ytterligare tre kortare utbildningar med sammanlagt 33 deltagare.

› Digitala workshops hölls för ickebinära om könsbekräftande vård, tillsammans med RFSL Göteborg, för att ge info och även sammanställa behov och förslag på förbättringar som senare överlämnades till Socialstyrelsen.

› Ett riksdagsseminarium arrangerades i samarbete med Kristdemokraterna om behovet av ny könstillhörighetslag.

› Unga transpersoners egna röster lyftes i sociala media-kampanjen “Hör mig”, med citat från en enkät som genomfördes under hösten.

Foto: Rebecka Ekholm

”TRANSPERSONER MÅSTE HA RÄTT ATT LEVA SOM DE VI ÄR”

Transpersoner i alla åldrar i Sverige fick under 2020 fortsätta att vänta otåligt. På att regering och riksdag äntligen ska genomföra en ny könstillhörighetslag, där att ändra juridiskt kön utgår från individens självidentifikation och där tillgången till könsbekräftande vård förenklas.

– Politikerna glömmer att det här handlar om riktiga människor, om våra verkliga liv. Idag tvingas unga transpersoner leva med fel juridiskt kön. Vi riskerar att outas varje gång vi visar upp ID-kort, som när vi skaffar ett bibliotekskort, går till läkaren eller hämtar ut paket på posten, säger Mayson Joacimsbarn Persson, 16 år och vice förbundsordförande i RFSL Ungdom.

– Det här måste ändras. Även vi unga transpersoner måste omfattas av barnkonventionen. Även transpersoner måste ha rätt att leva som de vi är. Därför behöver vi en ny könstillhörighetslag.

Leon har varit målvakt i ishockey på elitnivå. Han är numera inte längre aktiv på grund av hormonbehandling. Foto: Tony Jageteg.

IDROTT

RFSL arbetar för att hbtqi-personers idrottande ska vara fritt från diskriminering och kränkande särbehandling. Alla ledare, utbildare, anställda och frivilliga inom idrottsrörelsen bör få utbildning kring hbtqi-frågor och hetero- och cisnormativitet.

Under två års tid, 2019 och 2020, har RFSL haft möjlighet att arbeta fokuserat för en mer transinkluderande idrott. Detta i form av projektet *Idrott för alla kroppar* som bedrivits i samarbete med Riksidrottsförbundet och specialidrottsförbund och som samlade arbete med policy, utbildning och empowerment.

Under 2020 släppte RFSL rapporten *Trans och idrott – ingen ska lämnas utanför.* Rapporten granskar och belyser transpersoners erfarenheter inom idrott. 110 transpersoner intervjuas i rapporten och många vittnar om höga trösklar för deltagande. Rapporten, som riktar sig till aktiva inom föreningsidrott, ger råd och förslag på lösningar och vägar framåt. Några av de förbund som tagit fram riktlinjer för transinkludering är Svenska Fotbollförbundet, Svenska Skridskoförbundet, Svenska Volleybollförbundet, Svenska Friidrottsförbundet och Svenska Gymnastikförbundet. I slutet av året lanserades Transkalendern med fokus idrott, en present till idrottare med transerfarenhet över hela Sverige. Kalendern belyser transpersoners villkor inom idrotten och har som syfte att vara en källa till inspiration.

PROJEKT SOM UNDER 2020 BEDRIVITS

IDROTT FÖR ALLA KROPPAR

Projektet har bedrivits i samarbete med Riksidrottsförbundet och flera specialidrottsförbund. Det avslutades vid utgången av 2020. Genom projektet har idrottare med transerfarenhet stärkts generellt på så sätt att förebilder varit synliga och genom påverkansarbete.

FINANSIÄR: SVENSKA POSTKODSTIFTELSEN.

BEHOV SOM RFSL:S ARBETE FÖR EN INKLUDERANDE IDROTT SVARAR MOT

Transpersoner som vill idrotta begränsas av könsuppdelning, omklädningsrum och normer. På grund av detta vågar många inte prova idrott eller slutar idrotta. Transpersoner som grupp deltar i lägre utsträckning i fysiska aktiviteter än vad befolkningen i stort gör. Motion och idrott förbättrar såväl fysisk som psykisk hälsa, vilket i sin tur genom livet

leder till bättre skolresultat, bättre prestationer i arbetslivet, högre inkomst och ett mer självständigt liv. Något som endast i begränsad utsträckning kommer transpersoner till del. Då idrottande ger dessa fysiska, sociala och psykiska fördelar är det av avgörande betydelse att alla har möjlighet att delta i idrott, oavsett kön eller könsidentitet.

STYRKOR OCH UTMANINGAR MED RFSL:S ARBETE FÖR EN INKLUDERANDE IDROTT

Ett nära samarbetet med svensk idrott har gjort att teoretiska kunskaper kring utanförskap omsatts till praktiska resultat. Samarbetet med kända idrottare med transerfarenhet har skapat förebilder och bidragit till empowerment. Att elitidrottare med transerfarenhet varit delaktiga i arbetet har gjort att insatserna varit präglade av spetskompetens.

Att den allmänna utvecklingen i världen inom idrott går mot mer könsseparatism, vilket bl.a. avstängningen av medeldistanslöparen Caster Semenya är ett exempel på, är en utmaning. Bristen på samarbete med antidopingarbetet i Sverige är en annan. Det är mycket svårt att få en insyn i hur antidopingarbetet bedrivs och utifrån vilka premisser. Internationella regelverks inflytande på svensk elitidrott är också svårt att påverka.

HUR CORONAPANDEMIN PÅVERKADE

Möjligheten att praktiskt kunna utöva idrott försvårades eller försvann för många idrottsutövare under pandemin. RFSL kunde inte utbilda i idrottsfrågorna i den omfattning som hade planerats och den synlighet av en inkludernde idrott som var tänkt att ske under olika Pridefiranden gick om intet.

RESULTAT UNDER 2020

› Rapporten *Trans och idrott – ingen ska lämnas utanför* fick under hösten stor spridning i media och väckte diskussion kring transpersoners inkluderande inom idrotten.

› Fem specialidrottsförbund som RFSL har samarbetat med har arbetat med riktlinjer för transpersoners deltagande.

› En rekommendation för inkludering av barn med transerfarenhet inom svensk idrott, som är utformad i enlighet med FN:s barnkonvention, har tagits fram.

› Riksidrottsförbundet antog nya riktlinjer för könsfördelning i styrelsearbete inom svensk idrott.

Inför 2021 fick årets transkalender för första gången ett specifikt tema: idrott. Transkalendern 2021 är ett samarbete mellan RFSL:s projekt Idrott för alla kroppar och RFSL Stockholm.

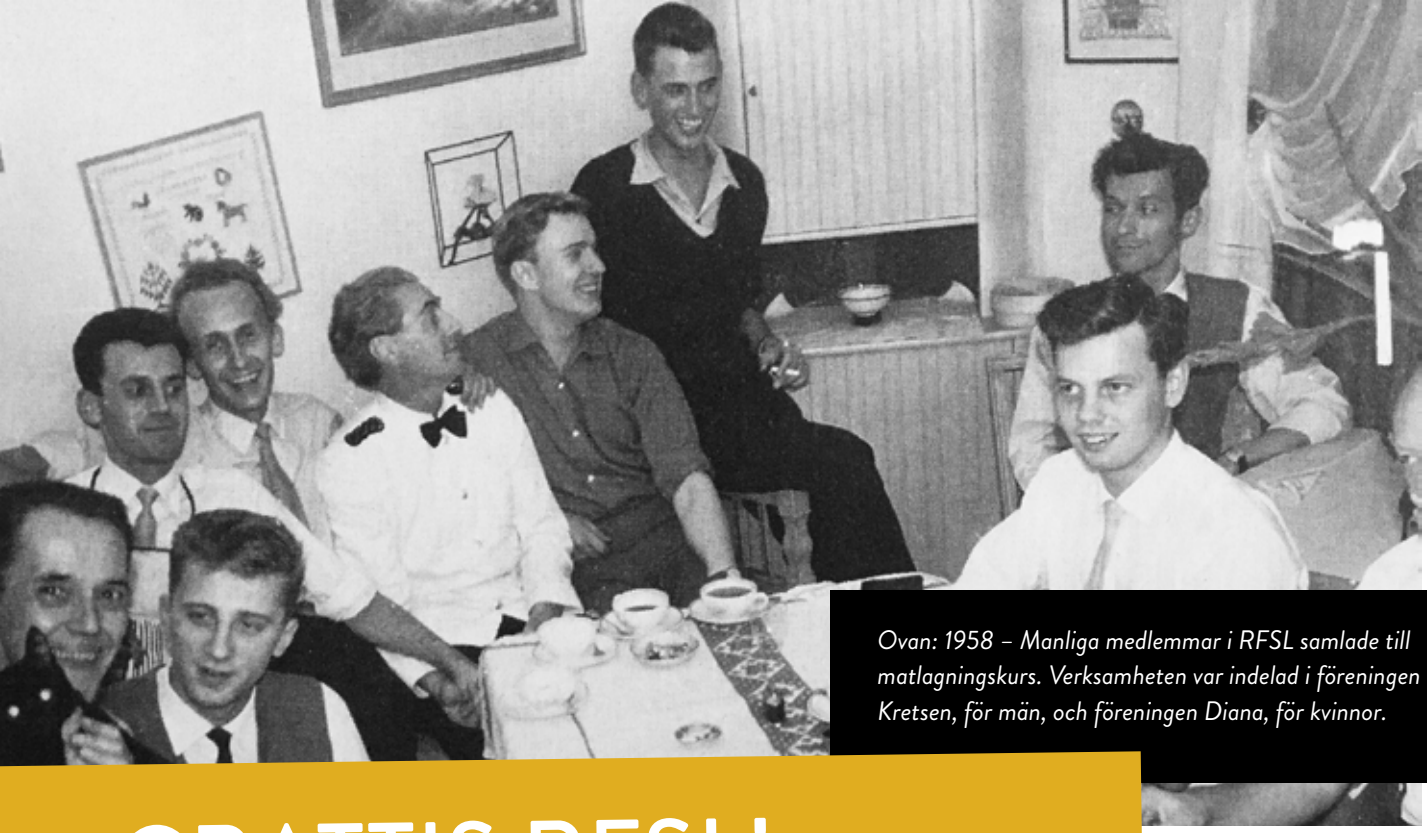

Ovan: 1958 – Manliga medlemmar i RFSL samlade till matlagningskurs. Verksamheten var indelad i föreningen Kretsen, för män, och föreningen Diana, för kvinnor.

GRATTIS RFSL! – 70 ÅR UNDER 2020

Den 21 oktober 2020 var det exakt 70 år sedan RFSL bildades. RFSL har under dessa år gått från att vara en rörelse där medlemmarna ofta träffades i hemlighet, till att bli en organisation som tar plats för hbtqi-personers rättigheter i Sverige och globalt.

36 personer, 35 män och en kvinna, var det som samlades för 70 år för att starta det som kom att bli RFSL. Det hela ägde rum i en lägenhet i Solna. Efter bildandet avslutades kvällen med att man dansade till grammofonmusik.

Genom åren har RFSL flera gånger varit först med att väcka rättighetsfrågor. Redan 1953 föreslog RFSL, i ett brev till Socialdepartementet, äktenskap för samkönade par. Den egna styrelsen våndades då i efterhand över initiativet och övervägade att återkalla brevet. Det framgår i ett protokoll från 1954: ”Fara är att tidningarna skulle ägna stort intresse om de fingo vetskap härom”. 2009 blev äktenskap för samkönade par verklighet i Sverige.

Under de senaste tio åren har RFSL ägnat mer arbete än tidigare åt att förbättra transpersoners situation.

–Till slut, 2013, fick vi bort tvångssteriliseringarna av människor som vill ändra juridiskt kön. Dessutom fick vi några år senare till skadestånd för de som redan hade tvångssteriliserats, säger **Ulrika Westerlund**, förbundsordförande 2010-2016.

Förutsättningarna för RFSL:s arbete har varit mycket skiftande under de 70 år organisationen funnits. Idag bedriver RFSL påverkansarbete inom FN och har en självklar roll att spela i de flesta svenska sammanhang där hbtqi-frågor diskuteras och behandlas. Grunden är dock densamma: att som gräsrotsrörelse vara det medlemmarna önskar att RFSL ska vara.

Tidigt 1980-tal – Styrelse i RFSL Stockholm, som hade sina lokaler på Timmermansgatan, Södermalm, och där drev “Klubb Timmy”.

Ovan: 1985 – Demonstrationståget under homosexuella frigörelseveckan i Stockholm, föregångaren till Stockholm Pride. Veckan brukade hållas i augusti, arrangerad av RFSL Stockholm. Under flera år avslutades demonstrationen med parkfest i Kungsträdgården.

Nedan: 1998 – EuroPride arrangeras i Stockholm. Tidigare års demonstrationståg förvandlas till en festligare parad med 15 000 deltagare. Paraden tågar till Skansen där en avslutningskonsert hålls.

Tidigt 2000-tal – Hans Fassbinder (1933-2010) förgyllde frigörelsedemonstrationer och Prideparader under många år med sina färgstarka kreationer, ofta med politiskt innehåll. Han var även med och startade upp verksamheten Gayseniorerna.

2007 – Som en del i RFSL:s kampanj för samkönade äktenskap passar dåvarande förbundsordförande Sören Andersson (senare Juvas) på att bjuda in politiker och media under Almedalsveckan i Visby för att gifta sig (ingå partnerskap) med sin partner Daniel Juvas. Bröllopet blir ett av Almedalsveckans mest uppmärksammade event det året. Foto Mathilda Piehl.

2010 – I januari 2020 gjorde kronprinsessan Victoria och prins Daniel ett historiskt besök på RFSL. Förfrågan om att göra besöket kom från kronprinsessparet själva. De önskade bl.a. lära sig mer om hur attityderna till hbtqi-personer förändrats genom åren samt hur RFSL arbetar internationellt. På bilden även RFSL Ungdoms förbundsordförande Jêran Rostam och RFSL:s förbundsordförande Deidre Palacios. Foto: Katja Sandström.

Illustration: Bitte Andersson

FAMILJEFRÅGOR

Familjefrågor är, utifrån ett beslut på RFSL:s förra kongress, ett särskilt prioriterat område för RFSL att arbeta med. I arbetet finns en anställd sakkunnig.

Ett övergripande mål är att det aldrig ska finnas oskäliga hinder i lagstiftning eller praxis som omöjliggör för hbtqi-personer att bilda familj på det sätt som önskas eller leva tryggt i de familjer som valts. Därför behöver bland annat föräldrabalken ses över, och göras könsneutral, för att motsvara de behov som moderna familjebildningar ställer och säkra tryggheten för alla slags familjer.
Bland annat dessa familjefrågor arbetar RFSL aktivt med:

- Att föräldraskapspresumtion ska gälla som metod för att tilldela juridiskt föräldraskap inom alla gifta par, istället för den faderskapspresumtion som idag gäller för endast olikkönade gifta par.
- Att ett barn ska kunna ha fler än två vårdnadshavare och juridiska föräldrar..
- Att altruistiskt värdmödraskap blir en möjlig väg till föräldraskap i Sverige, och att lagstiftning införs som reglerar hur föräldraskap och medborgarskap ska fastställas för barn som föds efter överenskommelser om värdgraviditet i utlandet.

Ett fokus i påverkansarbetet under 2020 har varit kontakter med den statliga utredning som tillsatts kring utökade möjligheter att göra utländska föräldraskap gällande i Sverige.
I övrigt har RFSL bl.a.:

- inkommit med remissvar på en reviderad version av Socialstyrelsens adoptionshandbok,
- deltagit i en referensgrupp till ett arbete inom Socialstyrelsen med uppdaterade regler för dubbeldonation (att både donerade ägg och donerade spermier används vid en IVF-behandling) och embryodonation, och- haft täta kontakter med Skatteverket i frågan om vad ❯❯

som gäller för transmän som tidigare omfattats av faderskapspresumtion och därmed automatiskt blivit registrerade som fäder till sina barn, men som sedan 2019 inte längre omfattas av dessa regler.

PROJEKT SOM UNDER 2020 BEDRIVITS

REGNBÅGSFAMILJER I VÄNTAN.

Projektet är ett treårigt föräldrastödjande arbete som startade januari 2019. Dess fokus är hbtqi-personers specifika behov under graviditet och tidigt föräldraskap, med syfte att öka förutsättningarna för en mer inkluderande graviditetsvård. Förutom projektledare jobbar två barnmorskor inom projektet. Under 2020 hölls barnmorskeledda föräldraförberedande grupper, individuella stödsamtal, fristående seminarier samt utbildningar för barnmorskestudenter. En kampanj startades för att uppmärksamma Regnbågsfamiljernas dag den 3 maj, med förhoppningen att ett årligt firande av denna dag ska växa sig större för varje år. De nationella nätverk för regnbågsfamiljer respektive barnmorskor med kompetens kring hbtqi-frågor som byggts upp inom projektet har vidareutvecklas. Inkluderande filmer har också tagits fram kring närhet, amning och flaskmatning som riktar sig till blivande föräldrar oavsett familjekonstellation samt även ett föräldrastödjande material, med illustrationer och reflektionstexter, som riktar sig till hbtqi-personer. Utifrån erfarenheterna i projektet har ett kunskapsstöd börjat tas fram som riktar sig till vårdpersonal i vårdkedjan kring graviditet, förlossning och eftervård.

FINANSIÄR: ALLMÄNNA ARVSFONDEN.

Illustration: Bitte Andersson

BEHOV SOM RFSL:S ARBETE MED FAMILJEFRÅGOR SVARAR MOT

Den önskan om att bli förälder som många människor har kan för hbtqi-personer vara något svårare att förverkliga. Vägarna till ett föräldraskap kan se ut på många olika sätt, bl.a. beroende på om en själv har möjlighet att bli gravid. Familjelagstiftningen är fortfarande inte anpassad för hbtqi-personers behov och de normer för föräldraskap som finns i samhället gällande föräldraskap kan verka uteslutande för hbtqi-personer. Det finns ett stort behov av information om praktiska tillvägagångssätt och vilka lagliga rättigheter man har för att kunna bli förälder. Inom projektet *Regnbågsfamiljer i väntan* har hbtqi-personers behov av en mer hbtqi-kompetent och inkluderande graviditetsvård stått i fokus, i form av såväl inkluderande som riktat stöd under graviditet och tidigt föräldraskap. Hbtqi-personer har i genomsnitt ett lägre förtroende för vården än befolkningen i stort och för många är kontakten med graviditetsvården den första längre vårdkontakten. Många känner ett behov av att kunna spegla sig i och få dela erfarenheter med andra som på liknande sätt bryter mot samhällets normer kring familj.

STYRKOR OCH UTMANINGAR MED RFSL:S ARBETE MED FAMILJEFRÅGOR

Inom RFSL finns stor kunskap om familjefrågor och hur familjelagstiftningen fungerar för hbtqi-personer, något det också samlats information om på rfsl.se. RFSL samverkar på olika sätt med flera av landets antidiskriminerinsbyråer och andra organisationer som driver familjepolitiska frågor samt har ett upparbetat kontaktnät kring frågorna inom de politiska partierna. Inom projektet *Regnbågsfamiljer i väntan* är direktkontakt med målgruppen en styrka. Att det inom projektet jobbar två barnmorskor skapar förtroende både bland hbtqi-personer som väntar barn inom barnmorskeprofessionen.

Att familjelagstiftningen i Sverige långt ifrån är anpassad efter hbtqi-personers behov, och i många fall ger konsekvenser som upplevs som både försvårande och diskriminerande för personer som önskar bli föräldrar eller är föräldrar, är en stor utmaning. Att lagstiftningen också är komplicerad, där alltfler paragrafer tillkommit i takt med att den uppdaterats, ställer krav på en tydlig och pedagogisk kommunikation kring hur lagstiftningen fungerar och vilka utmaningar den bidrar till. En annan utmaning är att tillgången till assisterad befruktning, som är en vanlig väg till föräldraskap för hbtqi-personer, ser olika ut i olika delar av landet. Att skapa en överblick över hur regionernas olika regler och kötider skiljer sig åt är resurskrävande.

RESULTAT UNDER 2020

› En statlig utredning som presenterades i slutet av 2020 som ska titta på hur familjelagstiftningen kan göras mer könsneutral har till uppgift att försöka lösa flera av de problem RFSL påpekat kring hur dagens lagstiftning är utformad.

› Ett hundratal hbtqi-personer som väntar barn har erbjudits stöd i form av barnmorskeledda föräldragrupper, enskilda samtal och fristående seminarium.

› Olika aktörers föräldrastödjande material som används i föräldragrupper har blivit mer hbtqi-inkluderande som en följd av att RFSL granskat detta material.

› 36 barnmorskeledda träffar i föräldragrupper hölls, med 111 deltagare.

› 136 barnmorskestudenter har utbildats, vilket leder till att fler blivande barnmorskor ökar sina kunskaper och sin förståelse för hur normer kring familj påverkar hbtqi-personer.

HUR CORONAPANDEMIN PÅVERKADE

Väntetiderna till assisterad befruktning i regionerna blev betydligt längre då denna vård nedprioriterades under året med både personalbrist och brist på donerade könsceller som följd. Stängda gränser, begränsningar av in- och utresemöjligheter samt karantänsbestämmelser har ställt till problem för personer som vänt sig eller planerat att vända sig utomlands för assisterad befruktning. Inom projektet *Regnbågsfamiljer i väntan* medförde pandemin att få planerade fysiska aktiviteter kunde hållas och att det också varit svårare att hålla samma kontinuitet i kontakten med aktörer inom vården, som i stort varit ansträngd.

HIVPREVENTION

RFSL:s hivpreventiva arbete är en del av arbetet för hbtqi-personers hälsa. Arbetet är uppdelat i olika delmål.

Delmålen är att:

- Stärka RFSL:s avdelningar för ett långsiktigt och stabilt hivpreventivt arbete.
- Stärka förutsättningar bland män som har sex med män och transpersoner för att ha säkrare sex och för att testa sig för hiv/STI.
- Bedriva påverkansarbete kring sexuell hälsa.
- Vara en kunskapsresurs för andra organisationer, myndigheter och internationella aktörer.

Arbetet finansieras genom verksamhetsbidrag från Folkhälsomyndigheten som 2020 uppgick till 5,92 miljoner. Resurser tillfördes dessutom under 2020 genom ett arv som RFSL erhöll, där pengarna ska gå till insatser för hivpositiva män som har sex med män. 13 av RFSL:s avdelningar bedrev under 2020 också hivpreventivt arbete med hjälp av medel från Folkhälsomyndigheten. RFSL nationellt fungerar som en stödresurs för avdelningarna i deras hivprevention.

Verksamhet kommer tack vare arvet kunna utvecklas som dels ska sprida kunskaper om att leva med hiv och motverka stigmatisering och dels samverka med patientorganisationer i syfte att stärka och ge stöd på grupp- och/eller individnivå.

RFSL:s hivpreventiva arbete innehåller:

- Utbildningar och workshops för avdelningsaktiva, med flera.
- Kampanjer som informerar kring hiv och STI och strävar efter att motverka rådande stigma kring hiv.
- Interaktioner kring hiv, STI och säkrare sex: främst i form av Sexperterna Chatt, som nås online.

ARBETE SOM UNDER 2020 BEDRIVITS

- Resultatet av en enkät om förskrivning av PrEP (mediciner en hiv-negativ person kan ta för att undvika att få hiv) och testning till alla landets regioner, som 20 regioner svarade på, visade att köerna ser mycket olika ut i olika regioner. Många regioner har inte någon information om att PrEP finns att tillgå för de som behöver. Slutsatserna presenterades i rapporten *Tillgången till PrEP i Sverige*.
- Rapporten *Allmänhetens kunskap om hiv och smittsamhet* byggde på en undersökning Sifo Kantar uppdrogs att göra om allmänhetens kunskaper om hiv och smittsamhet. 86 procent av de tillfrågade visste inte att hiv inte är smittsamt vid välinställd behandling.
- RFSL förändrade sitt ställningstagande kring blodgivning något till att anse att karenstiden för en person som haft ett sexuellt riskbeteende bör sänkas till tre månader. Detta i samband med att Läkemedelsverket och Socialstyrelsen kom med nya regler för blodgivningsverksamhet.
- I februari firade RFSL, under ett mingel, att riksdagen fattat beslut om att uppdra åt regeringen att genomföra en översyn av informationsplikten för hiv. Beslutet var en delseger för RFSL:s långvariga kritik mot informationsplikten i den svenska smittskyddslagen, som innebär att alla som lever med hiv behöver berätta om sin hivstatus för sexpartners. Informationsplikten gäller trots obefintlig smittsamhet vid välinställd behandling och RFSL:s inställning är att den är kontraproduktiv, stigmatiserande och höjer trösklarna för hivtestning. Minglet arrangerades tillsammans med Hiv-Sverige och besöktes av bl.a. riksdagsledamöterna **Karin Rågsjö** (V) och **Barbro Westerholm** (L), som båda höll tal.
- RFSL samverkade med Posithiva gruppen kring insatser, genomförda med resurser från det arv RFSL erhållit, riktade mot män som har sex med ❯❯

NÄRHETEN TILL OCH KUNSKAPEN OM VÅRA MÅLGRUPPER BIDRAR TILL ETT STORT FÖRTROENDE FÖR DET HIVPREVENTIVA ARBETET.

Foto: Caique Silverio

män som lever med hiv. Sociala aktiviteter arrangerades för målgruppen, exempelvis en kryssning till Höga kusten och digitala sammankomster under jul och nyår.

BEHOV SOM RFSL:S HIVPREVENTION SVARAR MOT

Sedan början av 1980-talet har RFSL bedrivit hivprevention främst mot målgruppen män som har sex med män. I dagsläget är det hivpreventiva arbetet bredare och inriktat mot hela hbtqi-gruppen, med särskilt fokus på nyanlända hbtqi-personer, män som har sex med män och transpersoner, vilket är grupper som är särskilt utsatta för hiv. Konkret innebär arbetet att minska förekomsten av hiv bland hbtqi-personer, öka kunskaperna om hiv/STI samt motverka stigma kring hiv.

RESULTAT UNDER 2020

› Inför World Aids Day 2020 återlanserades en kampanjfilm kring hiv och stigma som togs fram 2019. Kampanjen syntes i RFSL:s kanaler på Facebook och Instagram samt på Grindr. Filmen nådde 220 286 personer på Facebook och Instagram, varav 7 334 personer klickade sig vidare till RFSL:s hemsida för mer information.

› Sexperterna Chatt var online vid 170 tillfällen och hade 1 068 kontakter. Sexperterna Chatt finns numera tillgängliga på Instagram och detta marknadsfördes genom annonser på Facebook, Instagram och Grindr.

› 2 113 svar inkom på en enkät riktad till främst personer som använder PrEP. Enkätsvaren utgör underlag till en rapport som färdigställs under 2021.

STYRKOR OCH UTMANINGAR MED RFSL:S HIVPREVENTION

RFSL:s hivprevention utgår från evidensbaserade metoder och utifrån många års erfarenhet finns gedigen kunskap om vilken typ av hivprevention som faktiskt fungerar. Närheten till och kunskapen om våra målgrupper bidrar till ett stort förtroende för det hivpreventiva arbetet. RFSL:s hivprevention stärks dessutom av de många avdelningar som bedriver hivprevention runtom i landet. Under 2020 har den främsta utmaningen varit att coronapandemin inneburit att de flesta fysiska aktiviteter har fått ställas in, vilket gör att RFSL inte kunnat nå ut till målgrupperna med den hivprevention som varit planerad.

HUR CORONAPANDEMIN PÅVERKADE

Sådana aktiviteter som har fått ställas in var föreläsningar under Pridefiranden, uppsökande arbete mot män som har sex med män hos avdelningar, nationell hivtestning och olika workshops. Inga fysiska avdelningsbesök har kunnat genomföras. Detta har påskyndat utvecklingen av digitala arbetssätt, som användningen av olika digitala verktyg för kommunikation genom sociala medier.

Foto: Caique Silverio

TEXT & FOTO: REBECKA EKHOLM

HIV UNDER 80- & 90-TALET: ”DET VAR ETT VÄLDIGT SVÅRT LIV”

George Svéd var en av de första som anställdes av RFSL för hivpreventivt arbete och var även ordförande i RFSL Stockholm under många år. Han kallar sig aktivist, hiv-proffs och yrkesbög.

– 1979 levde jag tillsammans med en kille. Han hade genom Stockholm Gayradio vunnit ett års medlemskap i RFSL. Han började gå på möten och jag satt hemma och tyckte ‘varför ska han gå på möten och inte jag?’ Så kom jag efter och blev ganska snabbt engagerad.

Samma år hade RFSL börjat få information från internationella organisationer om att det upptäckts en konstig sjukdom i USA som bara tycktes drabba bögar. RFSL såg tidigt att detta kunde bli problematiskt, berättar George. 1982 reste han till San Francisco med sin pojkvän. Det var samma år som det första fallet av aids diagnosticerats i Sverige. Under deras resa blev pojkvännen sjuk.

– Vi fattade det inte inledningsvis. Han blev jättedålig, intagen på sjukhus där. Sen frisknade han till och vi kom hem till Sverige. Då, långt senare, konstaterade vi att han fått hiv. Fast det hette htlv3 då. Det fanns inte ens ett namn på det.

Under de första åren med hiv fanns inga mediciner annat än för att mildra symptomen. Då testerna kom användes de främst för att skilja ut homosexuella från andra.

– Det testades, testades, testades. Men frågan var, vad ska man göra med testresultatet? Om man visade positivt riskerade man att diskrimineras på jobbet, man fick ingen sjukförsäkring, ingen reseförsäkring... Vi fick i stället en smittskyddslag som gjorde att normal patientsäkerhet inte gällde oss. Den som var hiv-positiv var tvungen att tala om det för alla. Sammantaget var det ett väldigt svårt liv.

Georges liv på 80-talet var lika präglat av att han hade hiv i familjen som av att människor runt omkring honom dog. Den genomsnittliga längden från diagnos till död var tio år. Hans pojkvän avled i aids 1992.

– Det var väldigt mycket död. Jag har en brun adressbok i skinn. På var och varannan sida står det ett kors och död här, död här, död här... Vi var på begravningar varje vecka. Det var förfärligt.

Idag mår de flesta som lever med hiv, tack vare effektiva bromsmediciner, bra och får inga symtom. Nästan alla som lever med hiv i Sverige idag har omätbara virusnivåer, vilket innebär att man inte kan överföra hiv-viruset till någon annan vid sex. Sorgen och döden runt omkring George tog hårt, men det blev också en trigger för att jobba aktivt med dessa frågor. Georges aktivism sträcker sig över flera decennier. Han säger att han, som numera är pensionär, jobbat för att göra världen bättre, inte bara för sig själv, utan även för sin queera familj.

Personal vid Stödmottagningen, från vänster Kina Sjöström, Carina Wrangebo, Maria Tillquist. Foto: Rebecka Ekholm.

RFSL STÖDMOTTAGNING

Genom RFSL Stödmottagning erbjuds hbtqi-personer i hela landet utsatta för hatbrott, våld i nära relationer och sexuellt våld stödsamtal och praktiskt stöd av våra kuratorer.

Stöd sker via telefon, videosamtal, e-post eller fysiska samtal. Stödet innebär:

- enstaka krissamtal eller flera bearbetande samtal,
- information om rättigheter, medföljning och kontakt med vård och myndigheter,
- stöd vid polisanmälan och rättsprocess, och
- hjälp med skyddat boende (genom placering via socialtjänst). Även anhöriga till utsatta hbtqi-personer erbjuds stöd.

RFSL Stödmottagning arbetar utöver direkt stödarbete också bl.a. med att:

- erbjuda yrkesverksamma rådgivning i klientärenden,
- hålla utbildningar om hbtqi-personers våldsutsatthet, med exempelvis socialtjänst och ideell sektor som uppdragsgivare,
- agera stöd internt inom RFSL i frågor som rör våldsutsatta hbtqi-personer, vid t.ex. framtagande av remissvar och stöd och information till avdelningar, och
- bedriva påverkansarbete externt genom deltagande i olika referensgrupper, exempelvis Forum för levande historias referensgrupp om att samordna och följa upp den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott och Länsstyrelsen Östergötlands nationella nätverksträffar med ideell sektor mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Mottagningen bemannas av tre kuratorer, varav en är programansvarig med ett samordnande ansvar. Finansieringen sker genom dels ett statsbidrag på 2 miljoner som fördelas av Socialstyrelsen, och dels genom ett anslag på 0,85 miljoner från Brottsofferfonden, som fördelas av Brottsoffermyndigheten.

PROFESSIONELLT OCH TILLGÄNGLIGT STÖD TILL HBTQI-PERSONER SOM SÖKER STÖD FÖR UTSATTHET, HOT OCH VÅLD.

BEHOV SOM RFSL STÖDMOTTAGNING SVARAR MOT

Hbtqi-personer löper större risk för att utsättas för hot och våld och har en större psykisk ohälsa än befolkningen i stort. Många hbtqi-personer har lågt förtroende för samhällets hjälpinstanser vid utsatthet för våld och heteronormativa föreställningar om våld i nära relationer försvårar att få lämpligt stöd. Kunskapen om hbtqi-personers våldsutsatthet och de specifika behov som finns är låg hos de verksamheter som erbjuder stöd vid våldsutsatthet. RFSL Stödmottagning behövs både för att erbjuda stöd till de som är i behov av det och för att medverka till ökade kunskaper om våldsutsatthet inom gruppen i resten av samhället.

STYRKOR OCH UTMANINGAR MED RFSL:S ARBETE MED VÅLDSUTSATTA HBTQI-PERSONER

RFSL Stödmottagning har en lång och gedigen erfarenhet av klientarbete. Sedan drygt 20 år erbjuder verksamheten ett professionellt och tillgängligt stöd till hbtqi-personer som söker stöd för utsatthet, hot och våld. Verksamheten är också unik på så sätt att den erbjuder ett av få skyddade boenden i Sverige som bara tar emot hbtqi-personer. RFSL Stödmottagning fungerar vidare som ett kunskapscentrum och lyfter ständigt, genom olika arenor, frågan om utsatta hbtqi-personer. En utmaning är att finansieringen av verksamheten legat still på samma nivå sedan över tio år tillbaka, vilket i praktiken gör att utrymmet att skapa och bedriva verksamhet minskat. En annan är att mottagningen har allt fler klienter i behov av tolk, vilket lett till ökade tolkkostnader.

HUR CORONAPANDEMIN PÅVERKADE

Under 2020 kunde RFSL se en viss minskning av antalet stödsökande, vilket måste tolkas som en följd av de restriktioner och den isolering i hemmet som covid-19 medfört. Stödmottagningen har varit tvungen att lägga om delar av sin verksamhet, med minskad tillgänglighet till fysiska stödsamtal och erbjudande av videosamtal som alternativ. Flera utbildningar som mottagningens personal skulle ha genomfört har också behövt ställas in.

RESULTAT UNDER 2020

› Minst 154 enskilda personer har fått stöd i form av stödsamtal via personliga möten, e-post, telefon eller videosamtal. I snitt fick personerna åtta stödinsatser var, ej inräknat kontakt med myndigheter, jurister eller andra organisationer.

› Skyddat boende har erbjudits via placering av socialtjänst i sammanlagt 206 dygn.

› 9 utbildningar genomfördes, som nådde drygt 500 personer vid bl.a. socialtjänst och högskolor.

Micah Grzywnowicz, internationellt sakkunnig på RFSL, deltog i juli i den svenska delegationen under FN:s högnivåforum för de globala utvecklingsmålen.

INTERNATIONELLT ARBETE

RFSL:s internationella arbete utgår från ett team av medarbetare på RFSL:s förbundskansli. Teamet består av tolv personer, med ursprung från flera olika länder och med bred erfarenhet av att driva hbtqi-frågor. Budgeten för det internationella arbetet var ca 26 miljoner med Sida och Forum Civ som främsta bidragsgivare.

RFSL HAR I SIN INTERNATIONELLA VERKSAMHET

- Ett välutvecklat påverkansarbete inom FN. RFSL arbetar för att inkludera hbtqi-personers rättigheter, erfarenheter och situation i flera forum kopplade till mänskliga rättigheter och hållbar utveckling, bland annat genom uppföljningen av de globala målen under Agenda 2030.
- Utbildningsprogram och utbyten för hbtqi-aktivister globalt inom projektledning, ledarskap, resursanskaffning, finansiell styrning och påverkansarbete.
- Stöd till hbtqi-organisering på både gräsrots och mer etablerad organisationsnivå. I pågående partnersamarbeten samarbetar och stödjer RFSL hbtqi-organisationer i Östeuropa, i östra och södra Afrika samt i Sydostasien.

PROJEKT SOM UNDER 2020 BEDRIVITS

MOBILISING FOR CHANGE.
Ett program som syftar till att internationella ramverk för mänskliga rättigheter och hållbar utveckling ska tillgodose en meningsfull inkludering av hbtqi-personers rättigheter och erfarenheter, samt att hbtqi-organisationer i Globala Syd och Öst har ökade resurser och kapacitet att bedriva sitt arbete.
FINANSIÄR: SIDA.

EASTERN EUROPEAN COALITION FOR LGBT+ EQUALITY.
Ett regionalt program som syftar till att stärka och stödja hbt+-rörelsen i länder som ingår i EU:s östliga partnerskap, samt i Ryssland, och öka medvetenheten om hbtq-rättigheter.
FINANSIÄR: SIDA.

REGIONAL MOVEMENTS.
Ett program i östra och södra Afrika samt Sydostasien med syfte att stärka aktivister och regional organisering.
FINANSIÄR: FORUM CIV.

RESILIENT MOVEMENTS, STRONGER COMMUNITIES
Ett program i Ukraina, som pågått sedan 2019, med syfte att stärka hbtqi-organisering utanför huvudstadsregionen och med ett särskilt fokus på trans- och intersexpersoners rättigheter.
FINANSIÄR: SIDA.

BEHOV SOM RFSL:S INTERNATIONELLA ARBETE SVARAR MOT

I alla länder och regioner utsätts hbtqi-organisationer och aktivister för diskriminering, stigma och hot, inklusive fysiskt och psykiskt våld. I många länder förvärras situationen av en utbredd hbtqi-fobi,

ibland understödd av statliga organ. En global trend är också att stater begränsar utrymmet för det civila samhällets organisering på olika sätt. Coronapandemins effekter har förstärkt behovet av resurser till hbtqi-rörelsen globalt.

Samtidigt ökar den globala hbtqi-aktivismen. Även synligheten kring hbtqi-rättigheter ökar stadigt, med ett ökat antal organisationer som arbetar på alla nivåer. Den globala hbtqi-rörelsen består av ett brett spektrum av organisationer, från små, informella grupper till nationella, regionala och internationella organisationer. Många gånger är det bara genom hbtqi-organisationer som hbtqi-personer kan få tillgång till trygga mötesplatser och till tjänster som rättshjälp, psykosocialt stöd eller hälsovård. Det är hbtqi-organisationer som driver arbetet för lika rättigheter och påvisar de behov som finns. Dessa hbtqi-organisationer kämpar för att utveckla sitt arbete utifrån knappa resurser och ofta med ett starkt motstånd. Stöd utifrån, likt det RFSL kan bidra med, behövs för att möjliggöra arbetet och skapa bättre förutsättningar för att verka och utvecklas.

STYRKOR OCH UTMANINGAR MED RFSL:S INTERNATIONELLA ARBETE

Med sin 70-åriga erfarenhet av att försvara hbtqi-rättigheter i Sverige är RFSL unikt positionerade för att dela erfarenheter med och stödja hbtqi-organisationer globalt. Vi har en stor förståelse för utmaningar kopplade till hbtqi-organisering och har samtidigt möjligheter att möta en del av behoven i andra länder. Internationellt är vi kända för att vara en ansvarstagande och responsiv organisation med fokus på att stärka motståndskraft och välmående inom våra partnerorganisationer, liksom på att stärka deras röster internationellt. Vi strävar efter att använda en intersektionell ansats i arbetet för att stärka hbtqi-rättigheter.

En betydande utmaning är att hitta effektiva och fungerande sätt att stödja nya, oerfarna grupper med knappa resurser i de regioner där vi verkar. Särskilt när det gäller de grupper som är mest utsatta för könsförtryck: trans- och intersexpersoner, lesbiska och bisexuella. Dessa grupper är i behov av ökade resurser och kapacitet för att stärka sina organisationer och därmed möjligheter att driva sina rättigheter. En del utmaningar som finns är kopplade till att nationalistiska, populistiska och s.k. anti-gender-rörelser vinner mark och organiserar sig mot bland annat hbtqi-rättigheter. Auktoritära ledare i flera länder använder också hbtqi-frågor som ett av flera verktyg i sin nationalistiska retorik.

HUR CORONAPANDEMIN PÅVERKADE

Under 2020 blev många hbtqi-organisationer i världen tvungna att snabbt ställa om verksamhet och stödinsatser för att möta nya behov i coronapandemins spår. De begränsningar i resor och möten som var en följd av pandemin påverkade RFSL:s internationella arbete i stor utsträckning. Planerade resor fick ställas in och utbildningar och påverkansarbete fick ställas om till digitala lösningar. Tillsammans med partners deltog RFSL i olika påverkansmöten som genomfördes digitalt.

Effekterna av coronapandemin drabbar hbtqi-personer och möjligheten till organisering oproportionerligt hårt, vilket förstärkte behoven av hälsovård, psykosociala insatser och ekonomiskt stöd. Hbtqi-personer utesluts ofta från sociala stödsystem och ställs inför utmaningar för att få tillgång till utbildning och arbete. Coronapandemin har ytterligare förstärkt risken för hbtqi-personer globalt att hamna i flerdimensionell fattigdom, med färre resurser och möjligheter att påverka sin egen situation.

RESULTAT UNDER 2020

› RFSL gav finansiellt stöd på runt 8,2 miljoner till 31 partnerorganisationer runt om i världen. Bland annat gavs i Sydostasien stöd till 10 hbtqi-organisationer och till nätverket ASEAN SOGIE Caucus, som under året ställde om till att fördela resurser till de akuta behov för hbtqi-organisationer som uppstått som en följd av coronapandemin.

› Över 100 hbqti-aktivister deltog i RFSL:s utbildningar, med fokus på allt ifrån hur en kan använda de globala målen Agenda 2030 för att driva hbtqi-rättigheter till ledarskap, fundraising, finansiell styrning och kontroll och hur en kan minska risken för utbrändhet som aktivist.

› Ett arbete med att inkludera hbtqi-personers erfarenheter och rättigheter i prioriterade › FN-processer fortsatte. RFSL:s sakkunniga Micah Grzywnowicz deltog i juli i den svenska nationella delegationen under FN:s högnivåforum för de globala utvecklingsmålen.

› Det internationella träningsprogrammet Rainbow Advocacy Program har under tre år givit ökade möjligheter för 29 organisationer från olika delar av världen att driva hbtqi-rättigheter framåt med hjälp av FN-systemet. Genom finansiellt stöd kunde de deltagande ledande aktivisterna genomföra påverkansprojekt i sina egna länder.

› I vårt uppstartade program i Ukraina påbörjades samarbeten med sju transgrupper och en intersex-organisation. Två av dem fick för första gången finansiellt stöd.

TEXT: LEVI KARVONEN

TIDEN FÖR HBTQI-RÄTTIGHETER I UKRAINA ÄR NU

Projektet Resilient Movements, Stronger Communities i Ukraina är en del av RFSL:s omfattande internationella arbete som syftar till att stödja hbtqi-organisering i olika länder och regioner. Genom projektet, som finansieras av Sida genom den svenska ambassaden i Kiev, stöttar RFSL hbtqi-organisationer som jobbar med några av de mest utsatta grupperna i landet.

Det finns många utmaningar för hbtqi-personer i Ukraina: den hbtqi-fientliga ortodoxa kyrkan har stort inflytande i människors liv, och det är vanligt att hbtqi-personer utsätts för hot och våld från högerextrema grupper. Sett till hbtqi-rättigheter finns det flera förbättringsområden. I Ukraina saknas bland annat möjlighet till partnerskap eller äktenskap för samkönade par. Det finns inte heller någon hatbrottslagstiftning som skyddar hbtqi-personer.

– Det finns två olika bilder av Ukraina. I jämförelse med Ryssland och Belarus framstår landet som ett progressivt exempel i regionen. Men vid närmare granskning är situationen mer komplex. De förändringar som har skett, exempelvis av den könsbekräftande vården, är inte tillräckliga, berättar **Tony Snizhko**, internationell projektledare på RFSL.

INGEN KAN STOPPA EN IDÉ VARS TID REDAN HAR KOMMIT, OCH TIDEN FÖR HBTQI-RÄTTIGHETER I UKRAINA ÄR NU.

Projektet fokuserar på att stärka organisationernas och aktivisternas kapacitet. En särskild utmaning som identifierats är språket. Att behärska engelska är nödvändigt för att ukrainska hbtqi-organisationer och aktivister ska kunna samarbeta med andra hbtqi-organisationer världen över, men också för att de flesta finansiärer bara erbjuder möjlighet att söka bidrag på engelska. Särskilt personer som bor utanför Kiev har inte engelska som andra- eller ens tredjespråk. Förutom att erbjuda möjligheten att skicka in ansökningar både på ryska och ukrainska har RFSL finansierat engelskakurser för aktivisterna. Att lära sig engelska kan också förbättra aktivisternas privata karriärmöjligheter och därmed stärka deras egen ekonomi.

En annan viktig del i projektet har varit att stötta särskilt utsatta grupper inom communityt, till exempel transpersoner.

– Tack vare det projekt som RFSL stöttade har transpersoner i Charkiv fått ett safe space för att kommunicera med varandra och uttrycka sina behov och intressen. Personer från organisationen och deltagare på projektets event märkte att deras mående förbättrades. De kände sig stöttade i den välkom-

nande miljön, berättar en representant från T*Illumination, en av RFSL:s samarbetspartners i Ukraina.

Covid-19 har inneburit stora utmaningar för projektet Resilient Movements, Stronger Communities under 2020. Ursprungligen var åtminstone tre utbildningstillfällen planerade i landet, där aktivisterna skulle få träffas och utveckla sina färdigheter tillsammans. Dessa blev inställda och projektledarna fick snabbt byta fokus.

– När Ukraina införde restriktioner drabbade detta hbtqi-organisationerna hårt. Aktivister har behövt välja mellan sin aktivism och att kunna försörja sig. Samtidigt har de högerextrema organisationerna fortsatt hitta sätt att organisera sig och har därmed stärkts under pandemin. Attackerna mot hbtqi-aktivister har ökat. Detta innebar att vi fått tänka om och ha en öppen dialog med våra samarbetspartners om deras behov, säger Tony Snizhko.

Hen ser dock positivt på framtiden. Även om situationen under 2021 kommer vara fortsatt svår så kommer erkännandet av hbtqi-rättigheter i Ukraina fortsätta att förbättras. Till 2030 tror hen att det bl.a. kommer vara möjligt att registrera samkönade partnerskap, särskilt eftersom hbtqi-aktivisterna i Ukraina är så pass mobiliserade.

– Ingen kan stoppa en idé vars tid redan har kommit, och tiden för hbtqi-rättigheter i Ukraina är nu.

*Aktivister från organisationen T*Illummination, som har sin bas i Charkiv.*

UTBILDNING

RFSL är ledande i Sverige på att erbjuda utbildningar kring hbtqi-personers livsvillkor, normer kopplade till kön och sexualitet, samt vad ett hbtqi-kompetent bemötande innebär. Utbildningar sker i form av hbtqi-certifieringar, webbutbildningar och enskilda föreläsningar.

Hittills har RFSL certifierat 479 verksamheter runt om i landet. De utbildningar RFSL erbjuder berör alla diskrimineringsgrunder, tar upp vad likabehandlingsarbete innebär och undersöker hur flera olika normer samverkar. Utbildningarna är till största delen processinriktade och syftar till att bygga eller stärka upp det systematiska arbetet mot diskriminering.

Utbildningsverksamheten bedrivs av det av RFSL helägda RFSL Media & Info AB. Överskott som uppstår i aktiebolaget kan användas för att finansiera annan verksamhet inom RFSL.

På www.rfslutbildning.se går det att läsa mer om vilka utbildningar och andra tjänster som erbjuds.

PROJEKT SOM UNDER 2020 BEDRIVITS

METODER FÖR TRANSINKLUDERANDE JÄMSTÄLLDHETSARBETE.

Ett projekt som syftar till att aktörer som arbetar med jämställdhetsfrågor har tillgång till transinkluderande metoder för jämställdhetsarbete. Målgruppen för projektet är personal inom kommuner, regioner och myndigheter med uppdrag att arbeta för jämställdhet och/eller mot diskriminering. Under 2020 har projektet slutförts med publiceringen av handboken *Oavsett Kön? Handbok för jämställdhet och trans.*

FINANSIÄR: JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETEN.

BEHOV SOM RFSL:S UTBILDNINGSVERKSAMHET SVARAR MOT

Vår målgrupps behov är att få verktyg för att säkerställa ett kompetent och gott bemötande oavsett sexualitet, könsidentitet och könsuttryck, samt att kunna skapa en inkluderande och synliggörande arbetsmiljö på lika villkor. En arbetsplats som certifieras av RFSL får verktyg att kunna arbeta systematiskt med

likabehandling, bemötande och mänskliga rättigheter. Det sker bl.a. genom att verksamheten får undersöka möjligheter, normer och risker i sin egen verksamhet samt att de får formulera insatser för fortsatt arbete. Våra utbildningar och verktyg kan skapa en långsiktig förändring för hbtqi-personer i samhället och i arbetslivet. Detta genom att de som anlitar RFSL för utbildningar får kunskap och verktyg för att utveckla strategier för att skapa och upprätthålla en trygg arbetsmiljö och ett gott bemötande av hbtqi-personer. Vidare kan RFSL:s utbildare förmedla praktiska verktyg och kunskaper för att en verksamhet ska nå FN:s globala mål för hållbar utveckling (en del av FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling). Stöd erbjuds för att ta fram en långsiktig strategi i en verksamhets arbete med Agenda 2030.

STYRKOR OCH UTMANINGAR MED RFSL:S UTBILDNINGSVERKSAMHET

Kompetensen bland RFSL:s utbildare är på samma gång bred och nischad. Vi har medarbetare med mångårig erfarenhet av utbildning inom hbtqi- och diskrimineringsfrågor. Många av utbildarna har arbetat under en längre tid tillsammans, vilket skapar en kontinuitet i verksamheten. RFSL utvecklar systematiskt sina utbildningskoncept och vår verksamhet och våra utbildningar ligger därför i framkant på området.

Under 2020 ställdes utbildningsverksamheten inför utmaningen att ställa om verksamheten till digital utbildning utan att tappa kundfokuset. Förmågan att genomföra denna omställning har varit avgörande för att kunna hålla verksamheten igång under coronapandemin. En redan innan pandemin något minskad efterfrågan på utbildningsinsatser, bl.a. på grund av att kommuner och landsting i jämförelse med tidigare har minskade resurser till utbildning inom hbtqi- och diskrimineringsfrågor, innebar att 2020 har fokuserats på ett helt nödvändigt omställningsarbete med utarbetande av nya koncept och tjänster.

HUR CORONAPANDEMIN PÅVERKADE

Covid-19 pandemin öppnade ögonen för hur sårbar verksamheten var. Då utbildningar, av smittskyddsskäl, inte längre kunde genomföras av grupper som är fysiskt samlade i samma rum blev i stort sett alla utbildningstillfällen från mars uppskjutna till efter sommaren. Alla utbildare var under en period fram till hösten korttidspermitterade på 80 procent. Under tiden inleddes ett omfattande omställningsarbete mot att kunna genomföra alla utbildningar digitalt, via Zoom och andra plattformar. Under årets tre sista månader tog försäljningen fart igen och från förluster tidigare under året kunde utvecklingen vändas till att verksamheten under det sista kvartalet åter gick med vinst.

RFSL har sedan 2008 hbtqi-certifierat verksamheter runt om i landet. Du kan läsa mer om certifieringen och vilka verksamheter som har den på www.rfslutbildning.se.

RESULTAT UNDER 2020

› 28 nya verksamheter blev hbtqi-certifierade under året. Kommunikationsavdelningen vid Österåker kommun och Kulturskolan i Kalmar kommun fanns bland de som under 2020 startade upp certifieringar.

› Förutom certifieringar genomfördes 38 övriga utbildningar.

› 1 320 webbutbildningar såldes.

› Det har utvecklats en ökad bredd i de uppdrag utbildningsverksamheten åtar sig, vilka är indelade i sex olika identifierade kundgrupper.

› Från hösten 2020 har ett mer aktivt marknadsförings- och säljarbete utvecklats. Ett säljteam har tillsatts och alla anställda har vidareutbildats inom säljarbete.

TEXT: LARS JONSSON

”I DET DIGITALA RUMMET SÄTTER SIG ALLA LÄNGST FRAM”

RFSL:s utbildningar övergick under 2020 till att, tills vidare, enbart erbjudas i digital form. Från att sällan ha använt sig av digitala lösningar tvingade coronapandemin fram en växling av format till att alla utbildningar genomförs digitalt.

– Vi genomför en digital transformation och är därmed har vi väl rustat oss för att nu, efter det att pandemin är över, alltid kunna ge våra utbildningskunder ett alternativ om de önskar att en utbildning ska ske på plats eller om den helt eller delvis ska ske i digitalt format, säger RFSL:s utbildningschef **Josephine Bladh**.

Carlos Díaz är en av RFSL:s mest erfarna utbildare. I början av coronapandemin ställdes först alla utbildningar han var inbokad på in, bl.a. pågående hbtqi-certifieringar. Snart påbörjade han och hans kollegor ett intensivt arbete för att få igång utbildningarna igen i digital form.

Hur genomför RFSL då en utbildning på distans genom digitala verktyg?

– Jag som utbildare och kontaktpersonen för den verksamhet som ska utbildas kommer överens om vilka digitala verktyg som ska användas. Sedan får deltagarna ett mail med info om tid och datum samt en länk till det digitala utbildningsrummet, berättar Carlos.

– När alla är inloggade startar utbildningen med grundläggande instruktioner om hur tekniken fungerar och några rekommendationer. Det går att testa tekniken i förväg tillsammans med utbildaren om det finns önskemål om det. I upplägget kombinerar jag olika verktyg, t.ex. filmklipp, korta presentationer, smågruppsdiskussioner och digitala övningar. Syftet är att variera momenten för att få igång en lärandeprocess genom observation, granskning, delaktighet och interaktion.

Carlos erfarenhet efter några månader är att det finns delar av RFSL:s utbildningar som till och med är mer lämpade att genomföra digitalt än i fysisk form. Han berättar också att en del med förvåning uttryckt att de inte trodde en digital utbildning kunde vara så tillgänglig och intressant.

Carlos Diaz. Foto: Rebecka Ekholm

DET DIGITALA RUMMET OCH DET FYSISKA ÄR HELT OLIKA ARENOR. BÅDA HAR FÖR- OCH NACKDELAR.

– Det digitala rummet och det fysiska är helt olika arenor. Båda har för- och nackdelar. Efterhand kan jag se att de tveksamheter vi hade handlade om avsaknad av pedagogiska förebilder, okunskap om verktygen och brist på digitala metoder. Pedagogiska moment där deltagarna ska bidra med att värdera något eller göra egna reflektioner kring ett laddat eller komplext ämne blir bättre digitalt eftersom det går att göra anonymt. Det går också att bli mer personlig. Till exempel kan jag be deltagarna att visa upp och berätta om ett personligt föremål.

Något som är viktigt att tänka på är att digitala utbildningar kräver fler pauser. Att hålla sin uppmärksamhet riktad mot en skärm är mer energikrävande än en utbildning på plats.

– I det digitala är visuell kommunikation extra viktig. Vad den rörliga bilden förmedlar har en större tyngd. Om jag har en oengagerad framtoning så blir jag ännu tråkigare genom skärm. Jag kan samtidigt använda skärmen för att göra saker som inte skulle göra sig lika bra i ett fysiskt rum, t.ex. hålla i en skylt med ett viktigt budskap och prata om det. Jag kan se deltagarnas namn på bild och tilltala en person direkt med namnet, vilket förstärker intrycket av att bli sedd som individ. Även närvaron kan bli bättre. I den fysiska rummet sitter deltagarna lite olika, medan i det digitala rummet sätter sig alla längst fram.

INSAMLING

Insamlingsstiftelsen RFSL samlar in pengar till förmån för hbtqi-personers rättigheter i Sverige och internationellt. Insamlade medel kommer från privatpersoner, organisationer och företag. Insamlingsstiftelsen innehar ett 90-konto och är därmed en insamlingsorganisation som uppfyller högt uppställda krav av Svensk Insamlingskontroll, samt är ansluten till Giva Sverige som verkar för att säkra etisk, transparent och professionell insamling av gåvor.

Insamlingsstiftelsen RFSL bidrar till att RFSL kan bedriva ett oberoende påverkansarbete för att förändra samhället i Sverige och internationellt. Insamlingen gör det möjligt för RFSL att hjälpa hbtqi-personer i utsatta situationer, som till exempel utsätts för våld och behöver fly till ökad trygghet. Genom insamlade medel kan vi stötta hbtqi-organisationer och modiga aktivister som arbetar i väldigt svåra miljöer, i länder där det är svårt att organisera sig för att kräva rättigheter. I ett långsiktigt arbete bidrar Insamlingsstiftelsen till att göra det möjligt för hbtqi-personer att mötas, organisera sig och påverka samhället i Sverige och andra länder. Resurserna användas också till att bedriva ett oberoende påverkansarbete för att ändra lagar och praxis och prioritera samhällsresurser till viktiga områden, till exempel regnbågsfamiljer, arbete med asylsökande, transfrågor och äldrefrågor.

UNDER 2020 VAR INSAMLINGSSTIFTELSEN VARIT AKTIV GENOM:

- RFSL:s medlems- och avdelningsutskick,
- sociala medier,
- företagssamarbeten, och
- kampanjer och uppsökande arbete.

En framgång under året var att flera företag valde att ge större donationer. Förhoppningar finns om fler långsiktiga sådana samarbeten.

RFSL KUNDE TACK VARE INSAMLADE MEDEL UNDER 2020 BLAND ANNAT:

- Stötta hbtqi-flyktingar att tillvarata sina rättigheter genom juridiskt stöd.
- Säkra sociala mötesplatser för nyanlända hbtqi-personer som riskerar stor ensamhet och utsatthet.
- Bidra till akut stöd vid hatbrott riktade mot hbtqi-organisationer i Sverige.

BEHOV SOM RFSL:S INSAMLINGSARBETE SVARAR MOT

Det finns ett stort och ökande behov av oberoende finansiering till arbetet för hbtqi-personers rättigheter. Offentliga bidragsgivare påverkas av det politiska klimatet och arbetar utifrån en agenda satt av politiker. Gåvor till Insamlingsstiftelsen RFSL gör det möjligt för RFSL och andra organisationer att självständigt kämpa för rättigheter och bättre livsvillkor oavsett vad beslutsfattare bestämmer eller vad offentliga bidrags-

givare prioriterar. Det finns ett glapp som insamlingen hjälper till att täcka, när det saknas finansiering att exempelvis arbeta med stöd till papperslösa flyktingar, när utsatta hbtqi-personer inte får hjälp av myndigheter och när gräsrotsorganisationer i andra länder behöver en stark vän i RFSL. Insamlingsstiftelsen RFSL gör det möjligt för vem som helst att bidra till kampen för hbtqi-personers rättigheter på ett enkelt sätt. Mycket av RFSL:s arbete skulle inte kunna genomföras utan detta stöd från privatpersoner, organisationer och företag.

STYRKOR OCH UTMANINGAR MED RFSL:S INSAMLINGSARBETE

Det finns en vilja att bidra till långsiktigt och oberoende arbete för hbtqi-personers rättigheter inom såväl hbtqi-samhället som bland allierade och vänner. RFSL har hög trovärdighet och insamlingsstiftelsen är en viktig länk mellan alla de som vill bidra och RFSL som kan utföra verksamhet. Inom stiftelsen finns hög kompetens kring både hbtqi-frågor och insamling. Stiftelsen arbetar också nära RFSL och kan identifiera behov där donerade pengar kan göra största möjliga skillnad. Under 2020 har RFSL bytt till ett modernt CRM-system som kan möta såväl ambitiösa mål som höga krav.

Att hitta resurser till själva insamlingsarbetet, som kräver arbetstid, administration, kommunikationsinsatser och regelbundet relationsbygge, är en ständig utmaning. En annan är att även om insamlade medel går till de behov som finns av oberoende medel så kommer omfattande behov att kvarstå av att ge hbtqi-personer förutsättningar att organisera sig och att behandlas likvärdigt och rättssäkert både i Sverige och internationellt.

HUR CORONAPANDEMIN PÅVERKADE

Coronapandemin har förändrat förutsättningarna och formerna för insamling. Möjlighet till insamling under fysiska mötesplatser, såsom Pridefestivaler och fester har t.ex. inte varit möjligt.

RESULTAT UNDER 2020

› Insamlade medel uppgick till närmare 1,5 miljoner. Gåvorna kom från månadsgivare, från insamlingar i sociala medier (där intäkterna ökade från 73 000 till 98 000) och från donationer från företag och organisationer.

› Antalet månadsgivare var vid årsskiftet 325 - en ökning med 38 månadsgivare under året. Under de senaste fyra åren har Insamlingsstiftelsen samlat in över en miljon genom sina månadsgivare, vilka bara under 2020 bidragit med över 320 000.

› Insamlingstiftelsen har under året haft samarbeten med tre företag, IKEA, Ben & Jerrys och Tinder, om vardera ca 100 000 eller mer.

UNDER ÅRET DELADE INSAMLINGSSTIFTELSEN UT 1,325 MILJONER I STÖD

› 250 000 till arbete för hbtqi-flyktingar och andra nyanlända.

› 550 000 till arbete för hbtqi-personers rättigheter i Sverige och internationellt.

› 500 000 till RFSL för arbete med utsatta grupper under coronapandemin i samarbete med IKEA.

› 15 000 till RFSL Motala för att kunna arrangera mötesplatser för hbtqi-personer och krisstöd efter hatbrott.

› 10 000 till OII Sverige, som arbetar för intersexpersoners rättigheter, för stöd att bedriva sin verksamhet.

VILL DU VARA MED OCH BIDRA TILL VÅRT ARBETE?

SWISH: 123 900 40 86
BANKGIRO: 900-4086
PLUSGIRO: 900408-6

RFSL – RIKSFÖRBUNDET FÖR HOMOSEXUELLAS, BISEXUELLAS, TRANSPERSONERS, QUEERAS OCH INTERSEXPERSONERS RÄTTIGHETER – ÄR EN IDEELL MEDLEMSORGANISATION SOM 2020 HADE 36 AVDELNINGAR RUNT OM I LANDET. RFSL GRUNDADES 1950 OCH ÄR DÄRMED EN AV VÄRLDENS ÄLDSTA ORGANISATIONER SOM ARBETAR FÖR HBTQI-PERSONERS RÄTTIGHETER.

RFSL ÄR MEDLEMSORGANISATION I BL.A. RFSU OCH HIV-SVERIGE OCH INTERNATIONELLT I ILGA (INTERNATIONAL LESBIAN, GAY, BISEXUAL, TRANSGENDER AND INTERSEX ASSOCIATION).

RFSL:S MÅLSÄTTNING ÄR ATT SAMMA RÄTTIGHETER, MÖJLIGHETER OCH SKYLDIGHETER SKA GÄLLA FÖR HBTQI-PERSONER SOM FÖR ALLA ANDRA I SAMHÄLLET.

Stöd RFSL:s arbete